БУТУН ДУНЁ ПРОЛЕТАРЛАРИ, БИРЛАШИНГИЗ!

СОВЕТ ЎЗБЕКИСТОНИ

ЎЗБЕКИСТОН КОММУНИСТИК ПАРТИЯСИ МАРКАЗИЙ КОМИТЕТИ, ЎЗБЕКИСТОН ССР ОЛИЙ СОВЕТИ ВА МИНИСТРЛАР СОВЕТИНИНГ ОРГАНИ

ГАЗЕТА 1918 ЙИЛ 21 ИЮНДАН ЧИҚА БОШЛАГАН • № 291 (19.962). • 1987 йил 20 декабрь, якшанба • Баҳоси 3 тийин.

Келгуси йил ҳосилига ҳозирдан пухта замин яратайлик!

ҚИШ ФАСЛИ—ИШ ФАСЛИ

МЎЛ ҲОСИЛ ЙЎЛИДА

ЖИЗЗАХ ОБЛАСТИ. Пахтакор районидаги Ульянов номли совхозда ерларнинг унумдорлигини оширишга доимо катта аҳамият берилади. Шу туфайли хўжаликда кейинги йилларда пахта ва бошқа экинлар ҳосилдорлиги сезиларли даражада ошди.

Ҳозир совхоз далаларида бўлган киши қизғин меҳнат авжидалигининг гувоҳи бўлади. Ғўзапоядан тозаланган ерларга маҳаллий ўғит ташиб чиқариш, айниқса, уюшқоқлик билан олиб бориляпти. Бу ишга етарли техника воситалари ажратилган. Ўғит тўплаш ва далага чиқариб сепишда қатнашаётганларнинг унумли ишлашлари ва яхши дам олишлари учун шароит етарли. Илғорлар ўз вақтида моддий ва маънавий рағбатлантирилиб борилаётир. Шу туфайли иш маромли ҳам юқори бўлмоқда.

Суратларда: мусобақа пешқадами Ғ. Пирназаров ҳамда ўғит ортиш ва уни далага сепиш пайти тасвирланган.

У. Қўшвоқов фотолари.

• Сўз—юбилей йили илғорларига

АМАЛИЙ ЖАВОБ

Партиямиз Марказий Комитетининг агросаноат комплекси барча меҳнат коллективларига Мактуби совхозимиз деҳқонлари ва чорвадорларини ҳам янги марраларни забт этишга руҳлантириб юборди. Улар партия даъватига жавобан зўр ғайрат кўрсатиб меҳнат қилиш, аҳолини озиқ-овқат маҳсулотлари билан таъминлашни қисқа вақт ичида тубдан яхшилаш, ишлаб чиқариш самарадорлигини янада ошириш истагини билдирмоқдалар.

Совхозимиз ишчилари қишлоқ хўжалик ишлаб чиқаришининг барча соҳалари бўйича юбилей йилини яхши кўрсаткичлар билан якунламоқдалар. Давлатга пахта сотиш план ва мажбуриятлари ошириб адо этилди: пландаги 6843 тонна ўрнига 7500 тоннадан зиёд ингичка толали «оқ олтин» тайёрланди. 2300 гектар майдоннинг ҳар гектаридан 32,6 центнердан ҳосил олинди.

Ялпи ҳосил ўтган йилга нисбатан 900 тоннага кўпайиб, гектарлар ҳосилдорлиги 4 центнерга ошди, йиллик план 110 процент уддаланди. Жами ҳосилнинг 86 проценти «зангори кема»лар билан териб олинди. 75 агрегатнинг ҳар бири билан 95 тоннадан пахта терилди. Хўжалигимиздаги 56 пахтачилик бригадасининг ҳаммаси планларини ошириб бажарди. И. Остонақулов, Х. Умбаров, Т. Каримов, И. Маназаров, М. Қурбоновлар бошлиқ бригадалар аъзолари ҳар гектар ердан 35—42 центнердан хирмон кўтардилар.

Хўжалигимиз миришкорлари бу йил давлатга пилла ғалла, сабзавот, полиз, узум топшириш планларини ошириб адо этдилар. Шунингдек, давлатга сут, тухум, гўшт сотиш йиллик планлари ҳам ортиғи билан бажарилди.

Совхозимизнинг ялпи даромади 11 миллион, соф фойда эса қарийб 4 миллион сўмни ташкил этади. Буларнинг ҳаммаси совхоз ишчиларининг моддий фаровонлигини оширмоқда. Шунинг учун ҳам биз ялпи даромаднинг бир қисмини янги йилдан бошлаб қишлоқ меҳнаткашларининг турмуш маданияти ва социал шароитларини янада яхшилашга, ободонлаштириш ва қурилиш ишларига сарфлашга қарор қилдик.

Биз шу кеча-кундузда келгуси йил мўл ҳосилига пухта замин яратиш ишларини қизғин бошлаб юбордик. 30 та ҳайдов, 27 та ғўзапоя юладиган трактор ва бошқа механизмлар далаларга чиқарилди. Пайкаллар ғўзапоядан тозаланиши билан транспорт отрядлари ҳар гектар майдонга 15—20 тоннадан ғўнг ва бошқа маҳаллий ўғитлар чиқариб солмоқда ва пешма-пеш ҳайдов тракторлари ишга туширилмоқда. Шу усулда майдонлар ғўзапоядан тозаланиб, пешма-пеш сифатли шудгор қилинди.

Механизаторларимиздан Тўрахон Чориев, Чори Самадов сингари пешқадамлар социалистик мусобақа асосида ишлаб, кунига 8—10 гектар ерни шудгордан чиқардилар.

Хўжалигимиз меҳнат аҳли келгуси йилда пахтанинг ялпи ҳосилини 8000 тоннага етказишга, ҳар гектардан олинадиган ҳосилни 2,5 центнерга оширишга қарор қилдилар. Бунинг учун биз 1988 йил бошиданоқ коллектив пудратини, чек системасини тўла жорий этамиз. Ерларнинг ҳосилдорлигини ошириш мақсадида алмашлаб экишни тўлиқ амалга ошириш учун 150 гектар майдонга кузги бошоқли дон, 50 гектар ерга беда экдик. Биз Бутуниттифоқ XIX партия конференциясини муносиб кутиб олиш учун қишлоқ хўжалигининг бошқа тармоқлари ва жамоат чорвачилигини ҳам жадал ривожлантириш режаларини белгилаб олдик.

Э. МАМАТҚУЛОВ,
Қумқўрғон районидаги «Пахтакор» совхози директори.

• Тажрибакорлар адресини маълум қиламиз

ЯНГИ УСУЛ АФЗАЛЛИГИ

Урганч районидаги сертармоқ Нариманов номли колхоз экинзорларида кутилмаганда пайкаллар ҳосилдорлиги кескин пасая бошлади. Ва хўжалик миришкорларининг фидокорона меҳнати, на маҳаллий ва минерал ўғитлардан иложи борича кўпроқ фойдаланиш бу жараённи тўхтатолди. Пахта, шоли, макка-жўхори экилган майдонларни қамиш ва бегона ўтлар босиб кетди.

Аҳволни ўнглаш учун колхоз правленияси шошилинч чоралар кўрди, мутасадди ташкилотлар хабардор қилинди, биринчи галда гидромелиораторлар оёққа турдилар. Ҳосилдорликнинг пасайиш сабабларини аниқлаш осон кечмади. Очиқ ва ёпиқ дренажлар нормал ишлаб турибди, зах сувлари хавфсиз даражада, сув таъминоти кўнгилдагидек эди. Пайкалларни синчиклаб кўздан кечирган мутахассислар ер сатҳининг қумлоқлигига эътибор бердилар. Текшириш натижасида пайкаллар юзасини 35—40 сантиметр қалинликда қум қоплагани, унинг остида унумдор соз тупроқ борлиги аниқланди.

Демак, масала равшан. Ерни қайта ўзлаштириб, қумдан халос қилмоқ керак. Колхоз тасарруфида 2000 гектар майдон бор. Унинг юзасидаги нокерак қум қатламини суриб четга чиқариш ва уни бутунлай йўқотиш катта куч, кўплаб техникани талаб киларди. Бундай сермеҳнат-сермашаққат усул билан ерларни ўзлаштириш технологияси смета ҳужжатларини ишлаб чиқишга «Узгипроводхоз» лойиҳалаш институти ходимлари эътироз билдирдилар. Бир гектар майдонни шундай усулда ўзлаштириш нақд 5 минг сўмга тушарди-да.

Деҳқонларга камарбаста бўлиб келаётган «Хоразмводстрой» трести гидромелиораторлари эса муаммони ҳал қилишга муваффақ бўлдилар. Улар колхоз ерларига ишлов беришнинг оригинал усулини топиб, тавсия қилишди. Трест таклиф қилган бу технологиянинг моҳияти қуйидагича:

бульдозерлар пайкаллар сатҳини қумдан тозалайди, яъни қумларни суриб бир ерга тўплайди. Юзаси қумдан тозаланган майдон бўйлаб экскаватор чуқур зовур қазийди. Унинг изидан яна бульдозер ишга тушади ва тўпланган нокерак қум уюмларини чуқурга суради, сўнг унинг устидан экскаватор қазиб чиқарган соз тупроқни тортиб текислайди. Натижада яроқсиз қум қатлами чох тагига тушиб, соз тупроқ юзага чиқади, шу асосда янги унумдор қатлам барпо этилади.

Тажриба тариқасида дастлаб 100 гектар майдон янги усулда ўзлаштирилиб, шоли экилганда натижа кутилгандек бўлди. Шоли тўла униб чиқди, бегона ўтлардан ҳоли пайкалда ниҳоллар баравж ривожланди. Ҳар гектар ердан 60 центнердан ҳосил кўтарилди. Кейинги сафар ўзлаштирилган 130 гектар майдондан олинган ҳосил ҳам янги технологияда ҳикмат қўплигини исботлади.

Колхоз правленияси келгуси —1988 йилда яна 250 гектар ерни ўзлаштириш учун смета ҳужжатларини тайёрлашга буюртма берди.

— Янги технологияни обдон синовдан ўтказдик, афзаллигига тўла ишонч ҳосил қилдик, — дейди колхоз партия комитетининг секретари Одамбой Йўлдошев.

— Янги ўзлаштирилган пайкаллар теп-текис, тупроғи соғлом, бўрсилдоқ. Биз келгусида мавжуд ҳамма пайкалларни ана шу усул бўйича янгилаш ниятидамиз.

Янги технологияга мувофиқ ўзлаштирилаётган ерлар нисбатан арзонга тушмоқда, ишлаб чиқариш жараёнлари тўла механизациялаштирилган, кам куч ва вақт сарфлаб катта ҳажмдаги ишларни амалга ошириш мумкин.

Янги технологиянинг истиқболлилиги шубҳасиз. Урганч районидаги Чапаев номли ва «СССР 50 йиллиги» колхозларида қумлоқ ерлар ана шу прогрессив усулда ўзлаштирилмоқда. Боғот районидаги хўжаликлар ҳам бу янги усул афзалликларидан баҳраманд бўлишмоқда.

Б. ҚАҲҲОРОВ,
«Узоргтехводстрой» трести ходими.

ОБЛАСТЬ ПАРТИЯ КОМИТЕТЛАРИНИНГ ПЛЕНУМЛАРИ

19 декабрь куни Тошкент область партия комитетининг пленуми бўлди. Область партия комитетининг биринчи секретари Т. А. Алимовнинг КПСС XXVII съезди қарорлари асосида қайта қуришнинг янги босқичига — ижтимоий ҳаётни демократиялаш ва туб иқтисодий ислоҳотга раҳбарликни таъминлаш юзасидан область партия комитети бюросининг иши тўғрисидаги доклади муҳокама қилинди.

Пленумда КПСС Марказий Комитети Ташкилий-партиявий ишлар бўлими сектор мудирининг ўринбосари Н. Е. Пономарев нутқ сўзлади.

Пленум ишида Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитетининг иккинчи секретари В. П. Анишчев қатнашди. (ЎзТАГ).

* * *

БУХОРО, 19 декабрь. (ЎзТАГ). Бухоро область партия комитетининг бугун бўлиб ўтган пленуми қатнашчилари партия XXVII съезди ва КПСС Марказий Комитетининг кейинги Пленумлари талаблари асосида қайта қуришга раҳбарлик юзасидан область партия комитети бюросининг ҳисоботини муҳокама қилдилар. Область партия комитетининг биринчи секретари И. Жабборов доклад қилди.

Пленумда Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитетининг секретари В. А. Антонов нутқ сўзлади.

Пленум ишида КПСС Марказий Комитетининг масъул ходими Ю. Н. Таралин иштирок этди.

* * *

НАВОИЙ, 19 декабрь. (ЎзТАГ). Область партия комитетининг бугун бўлиб ўтган пленумида КПСС XXVII съезди талаблари асосида қайта қуришга раҳбарлик юзасидан Навоий область партия комитетининг ҳисоботи муҳокама қилинди. Область партия комитетининг биринчи секретари А. С. Ефимов доклад қилди.

Пленумда Ўзбекистон ССР Халқ контроли комитетининг раиси В. А. Хайдуров нутқ сўзлади.

* * *

ГУЛИСТОН, 19 декабрь. (ЎзТАГ). Сирдарё область партия комитетининг пленумида обкомнинг биринчи секретари А. Ф. Клепиковнинг КПСС XXVII съезди талаблари асосида қайта қуришга раҳбарлик юзасидан область партия комитети бюроси олиб бораётган ишлар тўғрисидаги доклади муҳокама қилинди.

Пленумда ташкилий масала кўриб чиқилди. Б. А. Алламуродов Наманган область партия комитетининг биринчи секретарлигига сайланиши муносабати билан обкомнинг иккинчи секретари лавозимидан озод қилинди. Сирдарё область партия комитетининг иккинчи секретари этиб илгари КПСС Марказий Комитети Ташкилий-партиявий ишлар бўлимида инструктор бўлиб ишлаган Ш. М. Йўлдошев сайланди.

Пленумда Ўзбекистон ССР Министрлар Совети Раисининг биринчи ўринбосари В. И. Огарок нутқ сўзлади.

Пленум ишида КПСС Марказий Комитетининг масъул ходими Н. Ф. Кузнецов қатнашди.

СССР ва АҚШ раҳбарларига мукофот

ВАШИНГТОН, 19 декабрь. (ТАСС). Вашингтондаги «Бенжамин Олендер фаундейшн» маърифат фонди КПСС Марказий Комитетининг Бош секретари М. С. Горбачев билан АҚШ Президенти Р. Рейганга «Тинчликни мустаҳкамлаш ишидаги катта муваффақиятлари учун» йиллик мукофотини берди. Америка пойтахтида бўлиб ўтган тантанали маросимда фонд президенти, Американинг таниқли юристи Жек Олендер СССР ва АҚШ раҳбарларининг вакилларига шу мукофотлар тўғрисидаги дипломларни топширди.

СССРнинг АҚШдаги элчиси Ю. В. Дубинин таъкидлаб айтдики, Совет Иттифоқи Вашингтонда олий даражадаги учрашув чоғида имзоланган ўртача ва камроқ олислик ракеталарини тугатиш тўғрисидаги Шартномага инсониятнинг эзгу орзу-умидини рўёбга чиқариш — ядро қуролини батамом тугатиш йўлида эришилган катта муваффақият, деб қарайди.

Ж. Олендер ТАСС мухбири билан қилган суҳбатида, бу Шартнома «Бирдан-бир тўғри йўналишда босилган қоятда муҳим ва масъулиятли қадамдир», деди.

СССР Олий Совети Президиумининг мажлиси

18 декабрь куни Кремлда СССР Олий Совети Президиумининг навбатдаги мажлиси бўлди.

КПСС Марказий Комитети Сиёсий бюросининг аъзоси, СССР Олий Совети Президиумининг Раиси А. А. Громико баёнот берди, унда КПСС Марказий Комитетининг Бош секретари М. С. Горбачевнинг Вашингтонга расмий визити, унинг АҚШ Президенти Р. Рейган билан олиб борган музокаралари якунларига ҳамда ўртача ва камроқ олислик ракеталарини тугатишга оид Совет — Америка Шартномаси имзоланишига юксак баҳо берилди.

СССР Олий Совети Президиуми визит натижалари ва Шартнома имзоланганлигидан якдиллик билан чуқур мамнунлик изҳор қилди.

Бўлиб ўтган музокаралар, М. С. Горбачевнинг расмий тадбирлар ва Вашингтонда давлат арбоблари, конгресс раҳбарлари, савдо-саноат доираларининг намояндалари, илмий ва маданий жамоатчилик вакиллари, оммавий ахборот воситалари намояндалари билан учрашувлари чоғидаги ёрқин, ишончга тўла нутқлари бутун дунёнинг эътиборини ўзига жалб қилди.

Совет — Америка Шартномаси алоҳида мамнуният уйғотди ва кенг қўллаб-қувватланди. Инсоният бу шартномани пировард натижада оммавий қирғин қуролларини тугатишга, ядро уруши хавфини бартараф этишга олиб борадиган реал қуролсизланишнинг бошланиши, деб ҳақли равишда ҳисобламоқда.

Шартномани ишлаб чиқишнинг ҳамма босқичларида кўпгина ғоят мураккаб масалаларни ҳал этиш учун қатъият билан куч-ғайрат сарфлашга тўғри келди. Бу куч-ғайратлар — айниқса якунловчи босқичда — катта натижа берди. Совет халқи бундай натижа билан фахрланиш учун асослари бор ва ҳақли равишда визит ҳамда Шартнома имзоланишини тарихий аҳамиятга молик воқеа, деб ҳисобламоқда.

Шартномани ратификация қилиш тўғрисидаги масала қонунда белгилаб қўйилган процедураларга мувофиқ СССР Олий Совети Президиумининг мажлисларидан бирида кўриб чиқилади.

* * *

Сўнгра Черкасси области халқ депутатлари Советларининг «Якка тартибдаги меҳнат фаолияти тўғрисида» қабул қилинган СССР қонунини бажариш ва кооперативларни ривожлантириш ишлари ҳақидаги масала муҳокама қилинди. Черкасси область Совети ижроия комитетининг раиси В. Н. Шаповал доклад қилди. Иттифоқ Совети уй-жой-коммунал ва шаҳар хўжалиги комиссиясининг аъзоси В. Г. Никончук жойнинг ўзида ишларнинг аҳволини ўрганган СССР Олий Совети депутатлари номидан ахборот берди.

Масалани муҳокама қилишда СССР Олий Совети Президиуми Раисининг ўринбосарлари — Украина ССР Олий Совети Президиумининг Раиси В. С. Шевченко, Эстония ССР Олий Совети Президиумининг Раиси А. Ф. Рюйтель, шунингдек СССР Меҳнат ва социал масалалар давлат комитетининг раиси И. И. Гладкий иштирок этдилар.

СССР Олий Совети Президиуми СССР Рангли металлургия министрлигининг ўзига қарашли корхоналар ва ташкилотлар билан халқ депутатлари Советларининг ишлаб чиқариш самарадорлигини ошириш ва меҳнаткашлар социал эҳтиёжларини янада тўлароқ қондиришдаги баҳамжиҳат ҳаракатларини кучайтириш ишлари тўғрисидаги масалани кўриб чиқди. СССР Рангли металлургия министрининг биринчи ўринбосари Л. В. Козловнинг доклади тингланди. Миллатлар Совети саноат комиссияси раиси, Украина ССР Министрлар Совети Раисининг биринчи ўринбосари Е. В. Качаловский СССР Олий Совети палаталарининг саноат комиссиялари номидан қўшимча доклад қилди.

Музокаларда СССР Олий Совети Президиуми Раисининг ўринбосари, Қозоғистон ССР Олий Совети Президиумининг Раиси С. М. Мукашев, СССР Олий Совети Президиумининг аъзолари — Кемерово областидаги «Гидроуголь» ишлаб чиқариш бирлашмасига қарашли «Нагорная» шахтасининг бригадири Р. Н. Стахеев, ВЛКСМ Марказий Комитетининг биринчи секретари В. И. Мироненко, ВЦСПС раиси С. А. Шалаев сўзга чиқдилар.

Муҳокама қилинган масалалар юзасидан қарорлар қабул қилинди, бу қарорлар матбуотда эълон қилинади.

Мажлисда СССР Олий Советининг 1987 йилдаги фаолияти якунлари кўриб чиқилди, СССР Олий Советида 1988 йилда ўтказиш учун режалаштирилган асосий тадбирлар плани маъқулланди.

СССР Олий Совети Президиуми давлат ҳаётининг баъзи бошқа масалаларини ҳам кўриб чиқди.

Кун тартибидаги масалаларни муҳокама қилишда М. С. Горбачев, В. В. Шчербицкий, П. Н. Демичев ўртоқлар қатнашдилар.

(ТАСС).

ТАНТАНАЛИ ЙИҒИЛИШЛАР

18 декабрь куни Ф. Э. Дзержинский номли марказий клубда Совет Давлат хавфсизлиги органларининг 70 йиллигига бағишланган тантанали йиғилиш бўлди.

КПСС Марказий Комитетининг Бош секретари М. С. Горбачев, КПСС Марказий Комитетининг секретари А. И. Лукьянов, бир қанча министрликлар ва идораларнинг раҳбарлари, партия, совет ва жамоат ташкилотларининг вакиллари президиумдан жой оладилар.

Йиғилишда СССР Давлат хавфсизлиги комитетининг раиси В. М. Чебриков, СССР Давлат хавфсизлиги комитети раисининг биринчи ўринбосари Н. Н. Емохонов, С. Оржоникидзе номли станкосозлик заводининг токари Е. П. Копьев, СССР Ёзувчилар союзи правлениесининг биринчи секретари Совет Иттифоқи Қаҳрамони В. В. Карпов, давлат хавфсизлиги органларининг ветерани, Гражданлар уруши ва Улуғ Ватан уруши қатнашчиси И. Г. Старинов, СССР Авиация саноати министрлиги бош конструктори икки марта Социалистик Меҳнат Қаҳрамони Г. В. Новожилов сўзга чиқдилар.

Йиғилишда давлат хавфсизлиги органларининг ходимлари, ветеран чекистлар, таниқли олимлар, адабиёт ва санъат арбоблари, Москва шаҳри ва Москва области меҳнат коллективларининг вакиллари қатнашдилар.

(ТАСС).

* * *

18 декабрь куни Тошкентда Ўзбекистон пойтахти жамоатчилигининг Совет Давлат хавфсизлик органларининг 70 йиллигига бағишланган тантанали йиғилиши бўлди. Йиғилишда давлат хавфсизлиги органларининг ходимлари, ветеран чекистлар, партия ва совет ташкилотларининг, меҳнат коллективларининг вакиллари қатнашдилар.

Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитетининг иккинчи секретари В. П. Анишчев Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитети, Ўзбекистон ССР Олий Совети Президиуми ва Министрлар Советининг табрикномасини ўқиб эшиттирди.

Ўзбекистон ССР Давлат хавфсизлиги комитетининг раиси В. А. Головин доклад қилди.

Тантанали йиғилишда Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитети Бюросининг аъзолари ва аъзоликка кандидатлари В. Н. Лобко, Н. И. Попов, М. Ҳ. Холмуҳамедов, Ҳ. Алимова, И. Ҳ. Жўрабеков, Б. Ф. Сатин иштирок этдилар.

(ЎзТАГ).

ИҚТИСОДИЙ УМУМТАЪЛИМ—ҚАЙТА ҚУРИШНИНГ МУҲИМ ОМИЛИ

18 декабрь куни КПСС Марказий Комитетида бўлган кенгашда иқтисодий умумтаълимни ташкил этишни яхшилаш, оммавий иқтисодий таълимни қайта қуриш соҳасида министрликлар ва идораларнинг вазифалари муҳокама қилинди.

Кенгашда СССР ва РСФСР министрлари ва давлат комитетлари раисларининг кадрлар ишлаб чиқариш-иқтисодий таълими масалалари билан шуғулланувчи ўринбосарлари, КПСС Марказий Комитети, СССР Министрлар Совети, ВЦСПС, ВЛКСМ Марказий Комитети, тармоқ касаба союзлари марказий комитетларининг масъул ходимлари, оммавий ахборот ва пропаганда воситаларининг раҳбарлари, Бутуниттифоқ ва республика сиёсий маориф уйларининг мудирлари, министрликлар ва идоралар партия комитетларининг секретарлари, Москвадаги бир қанча корхоналарнинг директорлари иштирок этдилар.

КПСС Марказий Комитети Сиёсий бюросининг аъзоси, КПСС Марказий Комитети секретари Н. Н. Слюньков доклад қилди.

Кенгашда барча кадрлар ишида туб ўзгаришлар бўлмаса, улар хўжалик юритишнинг иқтисодий методларини эгаллаб олишмаса, тубдан иқтисодий ислоҳотни муваффақиятли амалга ошириш мумкин эмаслиги таъкидланди. Меҳнаткашларнинг иқтисодий ўқуви экономикани бошқаришни қайта қуришнинг узвий ва зарур элементи бўлиб қолди.

Кенгашда хўжалик ва касаба союз органларининг КПСС Марказий Комитети «Меҳнаткашларнинг сиёсий ва иқтисодий ўқуви системасини қайта қуриш тўғрисида» чиқарган қарорини бажариш соҳасидаги иши таҳлил қилинди. Кўпгина министрликлар ва идоралар мазкур қарори амалга оширишда сусткашлик қилишаётгани, меҳнат коллективларида иқтисодий умумий таълимни яхши йўлга қўймаётганликлари, ўқитувчилар ва пропагандистларни қайта тайёрлашга, уларни ўқув-методика қуроллари билан таъминлашга кам эътибор берилаётганлиги айтиб ўтилди.

Министрликлар ва идоралар, хўжалик раҳбарлари ва касаба союзларига меҳнаткашларнинг иқтисодий умумтаълимини юзасидан ишни тубдан яхшилаш тавсия этилди.

Кенгашда КПСС Марказий Комитети бўлимларининг мудирлари ва бўлим мудирларининг ўринбосарлари қатнашдилар.

(ТАСС).

АФҒОНИСТОН ХАЛҚИГА ҲАР ТОМОНЛАМА ЁРДАМ БЕРАЙЛИК

16 декабрь куни КПСС Марказий Комитетида совет республикалари ва областларининг Афғонистон вилоятлари билан бевосита оталиқ алоқаларини ривожлантириш масалалари юзасидан кенгаш бўлиб ўтди.

Кенгаш ишида КПСС Марказий Комитети Сиёсий бюросининг аъзолари В. И. Воротников, Е. К. Лигачев, Н. Н. Слюньков, В. М. Чебриков, Э. А. Шеварднадзе, КПСС Марказий Комитетининг секретари А. Ф. Добринин, СССР Министрлар Совети Раисининг биринчи ўринбосари В. С. Мураховский, СССР Министрлар Совети Раисининг ўринбосари В. М. Каменцев, иттифоқдош республикалар ва областлар партия ҳамда совет органларининг, марказий министрликлар ва идораларнинг, ВЦСПС, ВЛКСМ Марказий Комитети, оммавий ахборот воситаларининг раҳбарлари қатнашдилар.

Э. А. Шеварднадзе доклад қилди.

Тожикистон Компартияси Марказий Комитетининг биринчи секретари Қ. Маҳкамов, КПСС Астрахан область комитетининг биринчи секретари Л. А. Бородин, Қирғизистон Компартияси Марказий Комитетининг биринчи секретари А. М. Масолиев, Туркманистон Компартияси Марказий Комитетининг биринчи секретари С. Ниёзов, СССРнинг Афғонистондаги элчиси П. П. Можаев, Украина Компартияси Херсон область комитетининг биринчи секретари М. М. Кушнеренко Афғонистон билан анъанавий яхши қўшничилик муносабатларимизнинг янги формалари вужудга келиши, уларни чуқурлаштириш ва такомиллаштириш йўллари ҳақида гапирдилар.

Нутқларда совет республикалари ва областларининг меҳнаткашлари, халқ хўжалиги бир қанча тармоқларидаги меҳнат коллективлари оталиқ алоқалари йўли билан афғон халқига кўрсатаётган интернационал ёрдамнинг катта аҳамияти таъкидлаб ўтилди. Бу ёрдам ҳозирги вақтда Афғонистон вилоятлари олдида турган ҳаётий муҳим иқтисодий ва социал муаммоларни ҳал этишга, жойларда миллий яраш сиёсатини амалга оширишга кўмаклашмоғи керак. Афғонистон Халқ демократик партияси республика ватанпарвар кучлари мадади билан миллий яраш сиёсатининг ташаббускори бўлди ва бу сиёсатни актив ўтказиб келмоқда.

Оталиқ алоқалари илгари бекор турган баъзи афғон корхоналарини яна ишга туширишга, мактаблар ва соғлиқни сақлаш муассасаларини жиҳозлашга, аҳоли пунктларини энергия ва сув билан таъминлашни йўлга қўйишга, миллий кадрлар тайёрлашга ёрдам бермоқда. Жамоат ташкилотлари ўртасидаги алоқаларни, болалар ўртасидаги дўстликни кенгайтиришга самарали таъсир ўтказмоқда. Буларнинг ҳаммасига афғон раҳбарияти, оддий афғонлар юксак баҳо бермоқдалар, бу ишларни зўр ғайрат билан қўллаб-қувватласа ва бутун чоралар билан мустаҳкамласа арзийди.

Кенгашда КПСС Марказий Комитети Сиёсий бюросининг аъзоси, КПСС Марказий Комитетининг секретари Е. К. Лигачев нутқ сўзлади.

(ТАСС).

Ўн биринчи чақириқ Ўзбекистон ССР Олий Советининг еттинчи сессияси

«ЎЗБЕКИСТОН ССРнинг 2000 ЙИЛГАЧА МЎЛЖАЛЛАНГАН КОМПЛЕКС УЙ-ЖОЙ ПРОГРАММАСИНИ АМАЛГА ОШИРИШ ЮЗАСИДАН РЕСПУБЛИКА ХАЛҚ ДЕПУТАТЛАРИ СОВЕТЛАРИНИНГ, МИНИСТРЛИКЛАРИ, ИДОРАЛАРИНИНГ ВАЗИФАЛАРИ ТЎҒРИСИДА»ГИ ДОКЛАД ЮЗАСИДАН МУЗОКАРАЛАР

Депутат П. М. АБДУРАҲМОНОВ нутқи

ТОШКЕНТ ОБЛАСТЬ ИЖРОИЯ КОМИТЕТИНИНГ РАИСИ

Уй-жой программаси лойиҳаси муҳокамасида Тошкент областидаги неча ўн минглаб меҳнаткаш иштирок этди. Бундай фаоллик тушунарлидир. Шуни тан олиш керакки, бизда аҳолини уй-жой билан таъминлашда анчагина камчиликлар бор. Яқинда Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитетининг Бюроси КПСС Марказий Комитетининг «Мамлакатда уй-жой проблемасини ҳал этишни жадаллаштиришнинг Асосий йўналишлари тўғрисида»ги қарорини бажариш юзасидан Оҳангарон район партия комитетининг иши тўғрисидаги масалани кўриб чиқди. Уй-жой программасида йўл қўйилган қўпол нуқсонлар ва хатолар, тайёрга айёрлик тахлитидаги ёндашув учун бизни қаттиқ танқид қилишди. Жиддий хулосалар чиқариб олинди. Областнинг бир қанча шаҳар ва районларида ҳам шунга ўхшаш камчиликларга йўл қўйилган эди.

Областнинг қайта ишланган 2000 йилга қадар уй-жой программасига кўра, 205 минг квартирани фойдаланишга топшириш лозим. Белгиланган режани амалга ошириш учун мавжуд бўлган уйсозлик комбинати қувватларидан тўла фойдаланиш, ғиштдан қуриладиган уй-жойлар ҳажмини тахминан уч баравар кўпайтириш керак.

Область ижроия комитетида капитал қурилиш бош бошқармаси ташкил этилди. Олмалиқ, Оҳангарон, Бекобод, Чирчиқ, Янгийўл ва Ғазалкентда йирик уй-жой массивлари қуриш учун ер ажратиш имкониятини топдик.

Устькаменогорск меҳнаткашлари методи асосида уй-жой қуришга Олмалиқ конметаллургия комбинати, Ангрендаги бир қанча корхоналар фаоллик билан киришдилар. Улар 1995 йилгача ўз коллективларини уй-жой билан таъминлашга қарор қилдилар.

Қурилиш ва архитектура ишлари бўлими ҳузурида уй-жой ва социал-маданий-маиший объектлар ремонти учун ҳужжатлар тайёрловчи хўжалик ҳисобидаги группа ташкил этилди. Якка тартибда уй-жой қурувчиларни ҳужжат билан таъминловчи бўлинма ҳам ишлаб турибди.

1 январдан бошлаб ҳар бир колхоз ва совхозда архитектор лавозимини жорий этиш имкониятини қидириб топдик.

Гражданларнинг шахсий ёрдамчи хўжаликларини, коллектив боғдорчилик ва полизчиликни ривожлантириш учун 3,5 минг гектар майдонда ана шундай хўжаликларни жойлаштириш схемаси тузилди. Шу хўжаликларнинг ярмида коммуникациялари бўлган саҳни 60 квадрат метрга борадиган уйлар қуришни планлаштирмоқдамиз, кейинчалик эса улар уй-жой сифатида расмийлаштирилади.

Ҳозир биз ҳар йили ўртача маблағ билан таъминлашнинг барча манбалари ҳисобидан 650 минг квадрат метр уй-жой қурмоқдамиз. Шунинг 20 проценти аҳоли маблағлари ҳисобига бунёд этилмоқда. 1989 йилдаёқ бу ҳисса икки баравар кўпаяди. Олмалиқ ва Ангрендаги уйсозлик комбинатларининг, Юбилейний посёлкасидаги қишлоқ уйсозлик комбинатининг қувватларини ўзлаштириш ҳаракатидамиз. Монолит уйсозлик базасини йилига 100 минг квадрат метрга етказишни мўлжалламоқдамиз.

Хўш, индустриал қурилишни жадаллаштириш учун нималар қилиш керак? Кўп масалалар қўндаланг бўлиб турибди. Мазкур масалалар республика программасида ҳам акс этмаган. Масалан, район марказларида канализация ўтказилмаган, шу мақсад учун жуда оз маблағ ажратилмоқда. Аслида эса бу иш жадал суръат билан бориши лозим.

Яқинда республика ҳукумати қурилиш индустрияси базасини ривожлантириш масалаларини кўриб чиқди. Рақамлар жуда катта, икки-уч баравар ўсиш бўлиши керак. Аммо яна янги заводлар қуриш йўлидан бормоқдамиз. Областимизда эса қанчадан-қанча қурилиш индустрияси корхоналари бир смена ёки бир ярим смена ишламоқда. Биз янги заводлар ишга туширилишини пойлаб ўтирмасдан, ҳозирнинг ўзидаёқ мавжуд қувватлардан яхшироқ фойдаланиб, самара қуришимиз мумкин бўлур эди. Нега энди биз агросаноат комплексида ишлаб турган қудратли иқтисодий омилдан фойдаланмаслигимиз керак: дарҳақиқат, пландан ташқари етиштирилган чорвачилик маҳсулотининг ҳаммаси областнинг ўзида қолмоқда.

Бу йилги шароитда ҳам қариб 10 минг тонна сут областда қолди. Қурилиш материаллари ишлаб чиқаришга ҳам ана шу принципни жорий этиш керак. Кўкламда табиий офат рўй бергани ҳамманинг эсида, ўшанда мен «Оҳангаронцемент» заводи раҳбарларидан 100 тонна цемент ва озроқ шифер сўраганимда рад жавобини олдим, гўё бу фонд интизомини бузиш, эмиш. Агар биз биргаликда пландан ташқари цемент ва шифер ишлаб чиқариш усулини топсакчи? Ўшанда ҳам барибир бу маҳсулотни ололмасдик. Ғишт, оҳак, плита, линолеум, ёғоч конструкциялар, носитиш радиаторлари хусусида ҳам аҳвол шундай.

Коллектив Госснаб рухсатисиз пландан ташқари тайёрланган маҳсулотни тасарруф эта олмайди. Бунинг устига 1988 йилда областдаги кўпчилик қурилиш индустрияси корхоналари учун давлат буюртмаси 100 процентдан ҳам ортиб кетди. Бу давлат социалистик корхонаси тўғрисидаги қонунинг очиқ-ойдин бузилишидир.

Госснаб, Қурилиш материаллари саноати министрлиги, бошқа идоралар бу жумбоқни ечишлари керак. Пландан ташқари ишлаб чиқарилган маҳсулотнинг лоақал бир қисми шу корхонада қолиши керак.

Заводларимизни аниқ мақсадни кўзлаб реконструкция қилиш ва қурилиш буюмларининг сифатини ошириш программасини ишлаб чиқиб, ҳукумат тасдиғига тақдим этиш керак. Қурилиш индустриясини ривожлантириш программаси территориялар бўйича ҳам тузилиши керак, деб ҳисоблаймиз. Чунки бошқарувнинг кўпгина функциялари маҳаллий Советлар ихтиёрига бериб қўйилган.

Ёғоч-тахта республикамизда энг ўткир проблема бўлиб турибди. Яхлит ёғочларни биз тахта, брусок ва рейкаларга айлантириб юбора олмаймиз. Маълум бўлишича, иттифоқ ҳукуматининг 1952 йил апрель ойида чиқарилган янги ёғоч тилиш рамалари қурилишини тақиқлаш амалда экан.

Уй-жой программасини бажариш учун 15 йил ичида 7,5 минг гектар қишлоқ хўжалиқ ерларини ажратиб бериш зарур. Ана шу жараённи соддалаштириш, ваколатни жойлардаги органларга бериш, банк кредитини расмийлаштиришни одамлар учун қулайроқ қилиш ниҳоятда зарурдир.

Ушбу сессияда айтилган тузатишлар ва қўшимчалар билан уй-жой программасини тасдиқлаш тўғрисида таклиф киритаман.

Депутат Т. А. ҲОТАМОВ нутқи

АНДИЖОН ШАҲАР ПАРТИЯ КОМИТЕТИНИНГ БИРИНЧИ СЕКРЕТАРИ

Андижон республикада аҳоли энг зич яшайдиган шаҳар бўлганлигидан бу ерда уй-жой проблемаси айниқса ўткирдир. Уй-жой билан таъминланиш киши бошига атиги 6 квадрат метрни ташкил этади, бу эса бошқа шаҳарлардагига нисбатан анча оз. 12 мингдан кўп киши уй-жой олиш учун навбатда турибди.

2000 йилгача ҳар бир оилани алоҳида квартира билан таъминлаш учун шаҳар ва район ижроия комитетлари, бирлашмалар, корхоналар ва ташкилотлар билан биргаликда область ва шаҳаннинг 2000 йилгача бўлган тармоқ комплекс уй-жой программасини ишлаб чиқдилар. Бу программани бажариш учун XIII ва XIV беш йилликлар мобайнида область бўйича ҳар йили 1 миллион квадрат метр уй-жой саҳнини, шу жумладан Андижон шаҳрида 400 минг квадрат метрга яқин уй-жой саҳнини қуриб битириш керак бўлади.

Уй-жой қуришдан бошлаб то уни тақсимлашгача анча проблемалар бор. Бизда ана шу масалада чала ишлар ҳали кўп, бунинг учун бизни Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитетининг Бюросида тўғри танқид қилишди.

Областда 43 минг квадрат метр ҳажмда уй-жой тайёрлайдиган биттагина уйсозлиқ комбинати бор бўлиб, ундан 110 процент фойдаланилмоқда. Бу корхона ўз имкониятларини тугатиб бўлган. 10 йил бўлдики, уйсозлик комбинатини реконструкция қилиш масаласи қўйилиб келади. Реконструкциялаш унинг қувватини йилига 120 минг квадрат метрга етказишга имкон беради. Бу масала Ўзбекистон Компартиясининг съездида, Марказий Комитет Пленумларида, республика Олий Советининг сессияларида неча бор кўтарилган бўлса-да, аммо проблема ҳанузгача ҳал этилмай келяпти.

Уй-жой программасини ҳал этиш муҳимлиги ва зарурлигини назарда тутиб, Ўзбекистон ССР Госстройига лойиҳа ҳужжатларини беришни тезлатишда ёрдам кўрсатиш, республика Қурилиш министрлигига эса Андижон уйсозлик комбинатида реконструкциялаш ишларини давом эттиришни 1988 йилги планга киритиш вазифаси топширилишини сўраймиз.

Янги комбинат қурмай туриб, областда уй-жой қуриш ҳажмини кўпайтириб бўлмайди. Аммо Советобод шаҳрида 250 минг квадрат метр уй-жой тайёрлайдиган уйсозлик комбинатини қуриш тўғрисидаги қарор бажарилмай келаётир. Республика Мелиорация ва сув хўжалиги министрлигига қарашли Куйганёр темир-бетон буюмлар заводини уйсозлик конструкциялари ишлаб чиқарадиган қилиб реконструкциялаш тўғрисидаги таклиф ҳам ҳал этилмай турибди.

Областда яқин 15 йил ичида якка тартибда уй-жой қуриш умумий ҳажмда энг кўп процентни эгаллайди. Программага мувофиқ бир йил мобайнида аҳоли маблағлари ҳисобидан ўрта ҳисобда 800 минг квадрат метргача уй-жой қуриб битказилиши керак.

Шу муносабат билан республика Госснаби, Савдо министрлиги ва Ўзбекбирлашув зиммасига якка тартибда иморат қурувчилар учун бинокорлик материаллари бозор фондларини кўпайтириш масаласини кўриб чиқиш вазифаси топширилишини сўраймиз.

Уй-жой программасини амалга оширишда қурилиш ишларини хўжалик усули билан, корхоналарнинг кучлари билан қуришни ривожлантиришга катта эътибор берилиши керак. Шу билан бирга, область ва шаҳарда неча ўн йиллардан бери уй-жойлар ва социал-маданий, маиший аҳамиятдаги бошқа объектлар мана шу усул билан қурилмаяпти. Бу йил хўжалик усули ҳисобидан атиги 5 минг квадрат метр уй-жой қуриб битказилади.

Депутат Ш. Р. МИРСАИДОВ нутқи

ТОШКЕНТ ШАҲАР ИЖРОИЯ КОМИТЕТИНИНГ РАИСИ

Ҳисоблар шуни кўрсатмоқдаки, уй-жой программасини бажариш учун биз ўн беш йил ичида 23,6 миллион квадрат метр ҳажмида уй-жой, яъни иккинчи Тошкентни қуришимиз керак. Бу ғоят мураккаб, аммо реал вазифадир.

Қурилиш комплекси қувватларини ошириш, корхоналар ва ташкилотлар маблағларини жалб этиш, хўжалик усулини ривожлантириш, ёшлар қурилиш комплексларини барпо этиш ҳамда уй-жой қурилиши комплекслари иш суръатларини жадаллаштириш ҳисобига бунда юксак суръат таъминланади. Ўзбекистон ССР комплекс уй-жой программасининг асосий қоидаларини маъқуллаш билан бирга, эски уй-жой фондини тугатиш проблемасини таъкидлаб ўтишни истар эдим. Чунки, бизнингча, бу проблема лойиҳада тўла акс этмаган. Дарвоқе, Тошкентда эски уй-жойлар салмоғи умумий фондда иттифоқдош республикаларнинг бошқа пойтахтларига нисбатан анча кўпдир. 1966 йилги зилзиладан кейин 3 миллион квадрат метрга яқин эски уй-жой бузиб ташланган бўлса-да, яна шунча уй-жой қолмоқда. Жуда кўп салбий ҳодисалар сабабли, шу жумладан ҳиссабай асосида қатнашмаса ҳам «нуфузли» корхоналар ва ташкилотларга юзлаб ва минглаб квартираларни ажратиб бериш тўғрисида ўзбошимчалик билан қарор қилинганлиги оқибатида эски уй-жой фондларини бузиб ташлаш чўзилиб кетди. Натижада Тошкентда пропискаси бўлмаган ёки вақтинча пропискадан ўтган кишилар уй-жойли бўлдилар, туб тошкентликларнинг уй-жой олиш навбати силжимай тураверди.

Тошкент шаҳар Совети ижроия комитети ишлаб чиққан программада одамларни эски уйлардан кўчириш энг биринчи галдаги вазифалардан биридир. Ўн иккинчи беш йилликда 38 минг оилага, ўн учинчи беш йилликда 50 минг оилага, ўн тўртинчи беш йилликда эса 48 минг оилага квартира бериш кўзда тутилмоқда. Бу — социал адолат принципига мувофиқдир.

Уй-жой программасини муваффақиятли ҳал этиш эски андазалардан қатъий воз кечишни тақозо этади. Мен Тошкентда якка тартибда уй-жой қуришни тақиқлаб қўйиб, хато қилинган эди, деб ҳисоблайман. Аҳолининг куч ва маблағларини жалб этмай туриб, бинобарин, ер участкалари ажратиб бермай туриб, биз уй-жой проблемасини ҳал қила олмаймиз. Бу эса қўшимча равишда қимматбаҳо суғориладиган ерларни ажратишни талаб қилишини, қишлоқ хўжалик маҳсулотлари етиштириш планларига таъсир этишини тушунамиз. Аммо пировард натижада бу иш ўзини қоплайди. Ҳукумат бизнинг таклифимизни қўллаб-қувватлаганлиги учун катта раҳмат. Эндиликда гапдан ишга ўтадиган пайт келди.

Уй-жой билан таъминлашда социал адолат принципларига қатъий риоя қилиниши, бизнинг барча ҳаракатларимиз беҳуда кетади. Бу соҳада эса бизда ҳали камчиликлар кўп, бу ҳақда Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитети Бюроси ва шаҳар партия комитети қарорида айтилган.

Биз навбатда турувчиларга квартира беришнинг аниқ муддатларини айтишга ҳаракат қилиб, одамларни уй-жой олиш учун навбатга қўйишга белгиланган 7 квадрат метрдан иборат ҳисоб нормаси жуда ошириб юборилган ва одамларда бу навбатнинг реаллигига ишончни йўқотмоқда, деган хулосага келдик. Чунки аҳолининг уй-жой билан таъминланиш даражаси анча юқори бўлган Москва, Ленинград, Киев, Минскда ҳисобга олиш нормаси 5 квадрат метрга тенг. Бинобарин, биз ҳам 1 январдан бошлаб уй-жой билан таъминланганлик нормаси 5 квадрат метрдан кам бўлган кишиларга уй-жой беришни мақсадга мувофиқ, деб ҳисоблаймиз. Навбат кутувчилар орасида эса деярли 20 мингта ана шундай оила бор. Бизнинг ҳисобларимизга кўра, улар 1992 йилга бориб квартира оладилар. Табиийки, бу гаплар уруш инвалидларига, ҳалок бўлган жангчилар оилаларига ҳамда имтиёзлари жиҳатидан уларга тенглаштирилган кишиларга таалуқли эмас.

Комплекс уй-жой программаси қонунларимизни такомиллаштиришни талаб қилмоқда. Навбатда турувчилар рўйхатига олиш ва уй-жой билан таъминлашда имтиёзларни болаликдан инвалидларга, соғлиқни сақлаш муассасалари ходимларига ҳам жорий этиш тўғри бўлур эди. Қонунларнинг аниқ талқин этилиши учун қонунда уй-жой майдони нормасини унга ёзиб қўйилган 9—10 квадрат метр ўрнига 9 квадрат метр қилиб белгилашни таклиф этамиз. Қонунда гражданларнинг айрим категорияларига белгилаб қўйилган нормага қўшимча равишда 10 квадрат метр уй-жой майдони бериш кўзда тутилган. Айни шу жойда қўшимча уй-жой майдони бериш тартиби ва шартлари ҳамда қўшимча уй-жой майдони олиш ҳуқуқига эга бўлган гражданлар категориялари рўйхати СССР Қонуни билан белгилаб қўйилади, дейилган. Аммо шу вақтга қадар ана шундай қонун нашр этилгани йўқ. Уни нашр этишни тезлаштириш жуда зарур. Якка тартибда уй-жой қуриш, шунингдек оилаларнинг демографик таркибини ҳисобга олишда тегишли тартиб ўрнатиш учун уй-жой миқдори чегарасини 60 квадрат метр ўрнига 120 квадрат метр қилиб белгилаб қўйиш, шунингдек Ўзбекистон ССР Олий Совети Президиумининг 1978 йил 15 апрелдаги 209-сонли фармони чиққунга қадар ўзбошимчалик билан қурилган иморатларни шу иморатларни қурган ҳақиқий кишилар номига ўтказиб рўйхатга олишга рухсат этиш керак. Магистрал каналлар, темирйўллар, саноат корхоналари санитария зоналарида ўзбошимчалик билан қурилган иморатлар бундан мустаснодир.

Депутат А. ҚОДИРОВ нутқи

ЗАДАРЁ РАЙОНИДАГИ ИЛЬИЧ НОМЛИ СОВХОЗ МЕХАНИЗАТОРИ

Республикамиз аҳолиси сони кўпайиб бораётган бир даврда республикада 2000 йилгача уй-жой қуриш программасининг кўриб чиқилишини биз ғоят актуал, деб ҳисоблаймиз. Лойиҳанинг асосий қоидалари олдиндан эълон қилиниб, умумхалқ муҳокамасига қўйилгани яхши бўлди.

Программани совхозимизда ҳам муҳокама қилдик. Бизнинг совхозимиз қўриқ зонада жойлашган бўлиб, ерлари шўрхок ҳисобланади. Мураккаб табиий шароит, уй-жойнинг етишмаслиги хўжаликда ишчи кучининг камчилигига олиб келди. Уй-жой проблемасини ҳал қилмай туриб, совхоз экономикасини мустаҳкамлай олмаймиз, деб ҳисоблаймиз.

Йил бошида биз унумсиз ерларда 30 оила учун уй қура бошладик. Шундан 18 таси ҳозироқ фойдаланишга топширилди, қолганларини янги йилда қуриб битказамиз.

Бу ерга сўзга чиқишга тайёрланар эканман, мен район ижроия комитети раҳбарлари билан суҳбатлашдим, районимизда яқин ўн беш йилга мўлжалланган уй-жой қурилиши плани билан танишдим. Бу программа жуда яхши, аммо у ёмон бажарилмоқда. Ҳолбуки биз иттифоқимиздаги ўртача даражага чиқиб олишимиз учун бошқа областларга нисбатан кўпроқ уй-жой қуришимиз керак. Реал имкониятлардан келиб чиқиб, уй-жой программасини 2005 йилгача бажаришни режалаштирдик. Аммо Госпландаги ўртоқлар бизнинг фикримизни ҳисобга олмай, 2000 йилгача, деб ёзишни талаб қилмоқдалар. Бизни ана шундай нореал программага рози бўлишга мажбур қилдилар.

2000 йилга қадар ҳар бир оилани алоҳида квартира ёки уй билан таъминлаш учун биз пудрат усули билан 10,7 миллион квадрат метр уй-жой қуришга мўлжалланган. Программани ишлаб чиқиш чоғида йилига 250 минг квадрат метр уй-жой барпо этадиган уйсозлик комбинати 1991 йилда ишга туширилиши кўзда тутилган эди. Бу комбинат қурилишига биз 40 гектар унумдор ерларни ажратиб бердик, у ўн йил давомида қурилди, эндиликда эса иш тўхтатиб қўйилди. Буни қандай тушунса бўлади? Биз юқори республика органларига бир неча бор мурожаат қилдик, аммо иш жойидан қўзғалгани йўқ. Ҳолбуки биз 1990 йилгача иккита йирик панелли уйсозлик комбинати қуришимиз лозим эди. Бусиз уй-жой программасини бажариб бўлмайди. Биз республика Министрлар Совети ва Госпланидан бу масалани тезда ҳал этишни қатъий илтимос қиламиз.

Программада уй-жойларнинг 50 процентини якка тартибда қуриш кўзда тутилган. Бу эса биздан якка тартибда уй қурувчиларга эътиборни қучайтиришни талаб қилади. Бу хусусда совет ва хўжалик органлари аҳолида ташаббускорлик кўрсатишлари лозим.

Мен областимиз депутатларини номидан бугун кўриб чиқилаётган комплекс программани маъқуллайман.

Депутат И. ҚЎЧҚОРОВ нутқи

СИРДАРЕ ОБЛАСТЬ ИЖРОИЯ КОМИТЕТИНИНГ РАИСИ

Областда ўн иккинчи беш йиллик ва икки мингинчи йилгача бўлган давр учун уй-жой ва социал ривожланиш комплекс программаси ишлаб чиқилди.

2000 йилга қадар 6,7 миллион квадрат метр уй-жой қуришимиз керак, бу ҳозир мавжуд бўлган уй-жой фондидан 1,4 баравар кўпдир. Эндиликда барча резервлардан ва қурилишни маблағ билан таъминлаш манбаларидан ҳар қачонгидан кўра ҳам яхшироқ фойдаланиш лозимлигини биз яхши тушуниб турибмиз.

Уй-жой шароитларини яхшилаш учун аҳолининг маблағларини яна ҳам активроқ жалб этиш бу борада муҳим йўналишдир, бошқача қилиб айтганда, уй-жой қуришни кооператив ва якка тартибда ривожлантиришни жадаллаштириш — муҳим йўналишдир.

Янгиердаги В. И. Ленин номли қурилиш материаллари ва конструкциялари комбинати, Сирдарё районидаги «Ленинград» колхози, С. М. Киров номли канал бошқармаси ва бошқа корхона ҳамда ташкилотлар уй-жой проблемасини ҳал этишда яхши ибрат кўрсатмоқдалар.

Масалан, Янгиердаги қурилиш материаллари комбинатида 1986—1987 йилларнинг ўзидагина 7 минг квадрат метр уй-жой қурилди. Натижада 40 оила янги, шинам квартираларга кўчиб ўтди ва 12 оила ўзининг уй-жой шароитини яхшилаб олди.

Комбинат маъмурияти, партия ва касаба союз ташкилотлари 1994 йилга қадар комбинат барча ходимларини уй-жой билан батамом таъминлаш вазифасини қўйдилар.

С. М. Киров номли каналдан фойдаланиш бошқармаси ҳам ўз меҳнат коллективи учун уй-жой ва социал-маданий ҳамда маиший объектлар қуришга катта эътибор бермоқда. Бу ерда 1975 йилдан бошлаб канал ёқасида ва Гулистон шаҳрида 25 минг квадрат метрдан кўпроқ шинам уй-жой қурилди. 400 га яқин квартира фойдаланишга топширилди. Бу ерда, тажриба тариқасида, янги уйга кўчиб киришни хоҳловчи одамларнинг ўзлари учун уй-жой қуриб олишлари жорий этилмоқда. Ўнлаб оилаларга ишдан бўш вақтларида ўз кучлари билан коттеж қуришлари учун участка ва материаллар ажратилди. Шундай суръат билан уй-жой қуриш туфайли 1990 йилга келиб яна 80 оиланинг уй-жойга бўлган эҳтиёжини қондириш имконияти туғилади.

Областда уй-жой проблемасини ҳал этишда айрим ижобий тенденциялар кўзга чалинади. Аммо, ютуқларга қараганда камчиликлар кўпроқдир. Областда уй-жой қуриш кооперативлари йўли билан уй-жой қуриш плани ва топшириқлари бажарилмаяпти, шунингдек пудрат усули билан якка тартибда уй-жой қуриш жорий плани адо этилмаяпти. Бунинг сабаблари кўп. Уй-жой қуриш учун ер участкаси ажратиб бериш масаласини ҳал этиш жуда узоққа чўзилиб кетди. Биз республика Олий Совети Президиуми ва Министрлар Советидан область ижроия комитетига ана шундай ваколатлар берилишини сўрар эдик.

Бундан ташқари, лойиҳаларда уй-жой қурилиши учун бевосита харажатлар 59—60 процент қилиб белгиланади, бошқа қисми эса қўшимча харажатлар, планда кўзда тутилган жамғармалар ва бошқа коэффициентлардан иборат бўлади. Фикримизча, якка тартибда уй-жой қурувчилар учун ана шу коэффициентларни қайта кўриб чиқиш керак.

Яна бир мулоҳаза: қишлоқ аҳли учун белгиланган имтиёзлардан шаҳар ва район марказларининг аҳолиси ҳам фойдаланиши керак.

Биз мавжуд уй-жой фондининг яроқли бўлиб туриши учун моддий ресурсларни мўлжалдагидан камроқ олмоқдамиз.

Белгиланган муддатларда ҳар бир оилани алоҳида квартира ёки уй билан таъминлаш учун областнинг маҳаллий Советлари, қурилиш ва бошқа хўжалик ташкилотлари уй-жой қурилиши миқёсларини жадаллаштириш, уй-жой фондини реконструкциялашни тезлаштириш йўлида бутун куч-ғайратларини сарфлайдилар, кооператив ва якка тартибдаги уй-жой қурилишини ҳар томонлама рағбатлантирадилар. Улар уй-жой тақсимоти практикасини яхшилайдилар, бу муҳим ишда социал адолат принципларига қатъий риоя этадилар ва бундан буён ҳам уруш ва меҳнат ветеранлари, кўп болали ва ёш оилаларнинг уй-жой шароитини яхшилашга алоҳида эътибор берадилар, деган умиддамиз.

Депутат Б. С. ҲАМИДОВ нутқи

«УЗАГРОПРОМСТРОЙ» БИРЛАШМАСИНИНГ РАИСИ

Ўзбекистон ССР Министрлар Советининг Раиси Ғ. Ҳ. Қодиров ўз докладида КПСС XXVII съездида қўйилган вазифа — 2000 йилга қадар ҳар бир совет оиласини алоҳида уй-жой ёки квартира билан таъминлаш вазифасини бажариш юзасидан белгиланган тадбирларнинг моҳиятини очиб берди. Зиммамизда масъулиятли, мураккаб иш турибди. Биз, қишлоқ қурувчиларидан куч-ғайратни имкони борича кўпроқ сафарбар қилиш талаб этилади, чунки қишлоқларда 380 минг квартира қуриш лозим. Бунинг учун «Узагропромстрой»да тегишли тадбирлар ишлаб чиқилди.

1986 йилда уй-жой қурилиши 30 процент кўпайди, 1987 йилда эса 50 процент кўпаяди, 2000 йилга борib эса — 4 баравардан кўпроқ ортади. «Узагропромстрой» 2000 йилда 46 минг квартира ёки уйни фойдаланишга топшириши керак, айни вақтда якка тартибдаги ва кооператив қурилиш ҳиссаси 62 процентга етади. Ишларнинг асосий йўналишлари пудрат ташкилотлари қувватларини ривожлантиришнинг комплекс программаси билан мувофиқлаштирилган, ўз ишлаб чиқариш базасини ривожлантиришга ажратиладиган капитал маблағлар 2000 йилга қадар қарийб 1,5 миллиард сўмни ташкил этади. Шу туфайли индустриал методлар билан бажариладиган қурилиш ҳажми кескин ортади.

Бундай суръатларга эришмоқ учун ишларни бундан буён ҳам индустриялаш лозим бўлади. Белоруссия ва мамлакатнинг бошқа республикалари илғор тажрибаси монолит уйсозликнинг ниҳоятда самарадорлигини кўрсатиб турибди. Уй-жойни тупроқ-бетондан қуриш яна бир омил бўлади, чунки тупроқ-бетон ўзининг техникавий хоссаларига кўра монолит уйсозликдан қолишмайди. Бу методнинг афзаллиги — арзонлигидадир; уй-жойларнинг ҳар бир квадрат метри 25 процент арзонлашади, бундай уй-жойларни республиканинг бутун территориясида қуриш мумкин.

Қишлоқ жойларда уй-жой қурилишининг бундан буёнги ўсиши кооператив, якка тартибда ва хўжалик усули асосида қурилиш олиб бориш эвазига бўлиши лозим. Аммо бу ерда тўғаноқ бўлаётган сабаблар ҳам бор. Ўзбекистон телевидениеси ўтказган давра суҳбати кўрсатувида айтилганидек, меҳнаткашлар ўз хатларида область ижроия комитетлари, область агросаноат комитетлари кооператив ва якка тартибда уй-жой қурилиши билан ниҳоятда суст шуғулланмоқдалар. Ҳозиргача 200 дан кўпроқ якка тартибда ва кооператив уй-жой қуриш учун участка ажратиб берилмаган. Ана шу манбалардан 29 миллион сўмлик кредит ўзлаштирилмаган. Айниқса, Тошкент, Сирдарё ва Бухоро областларида, Фарғона водийсида участка ажратиб берилиши сўралган неча ўн минглаб аризалар ҳал бўлмай қолиб кетди. Масалалар оддийгина қилиб келишиб олинмаганлиги сабабли 600 га яқин уй-жой қурилишини тўхтатиб қўйишга тўғри келди.

Хўжаликларда кооперативлар фаолиятини йўналтириб турувчи бўлимлар тузилмаган, банкда тегишли кредитлар расмийлаштирилмаган, минг-минглаб одамларнинг қўлида пули бор бўлиб, улар ўзлари учун уй-жой қуришни истайдилар.

Ишни такомиллаштиришнинг асосий йўлларидан бири — инженерлик тармоқлари — сув, иссиқлик, газ таъминоти, канализация шохобчаларини, йўлларни жадаллик билан қуришдадир. Хўжаликларнинг ўз маблағлари ҳисобидан ва банк кредитидан фойдаланиб ободонлаштириш ишларини бажаришдадир. Одамларнинг турмуш даражасини реал оширишга аҳоли маблағини кенг қўламда жалб этишнинг бу усулидан республикамизда деярли фойдаланилмаяпти.

Маҳаллий материаллар — тупроқ-бетон, хом ғишт, пахсадан фойдаланиш ҳисобига қишлоқдаги уй-жой қурилишини арзонлаштириш ишимизнинг муҳим йўналишидир. Хўжалик усулини қўлланиб, якка тартибда уй-жой қурилишини кескин қўпайтириш лозим, бу эса уй-жой ҳар бир квадрат метрининг нархини тахминан учдан бирга арзонлаштириш имконини беради. Шундай қилинса, «Узагропромстрой» ўз зиммасига барча махсус ишларни бажаришни ва инженерлик коммуникацияларни қурилишини олиши мумкин.

Қишлоқдаги ёшлар худди шаҳардагидек уйларда яшашни истайдилар. Республикамизда 238 та шаҳар ва шаҳар типидаги посёлка мавжуд. 1986 йилнинг охирига келиб шуларнинг фақат 106 тасида канализация бор эди, бу ўринда колхоз ва совхоз посёлкалари хусусида гапириб ўтирмаса ҳам бўлади. Йирик шаҳарлар ёнида «йўлдош» шаҳарлар қурилишига ўтиш керак. Масалан, Тошкент областида умумий саҳни 1 миллион квадрат метр бўлган барча социал-маданий ва маиший коммуникация объектлари бўлган икки қаватли уй-жойлари билан йўлдош шаҳар қурса бўлади. Бизлашмамизни ана шу қурилишнинг бош пудратчиси этиб тайинланишини илтимос қиламиз. Қишлоқда якка тартибда ва кооператив қурилишга раҳбарлик қиладиган ягона идора тузилишини ҳам илтимос қиламиз. Ўзбекистон Давлат банки ва агробанк «Узагропром» билан биргаликда ана шу мақсадлар учун ажратилган ссудалар ва кредитлардан фойдаланилишини назорат қилишлари керак. Ўзбекистон ССР Госпланига эса 2000 йилга қадар шаҳар типидаги барча поёлкалар, совхозлар ва колхозларда канализация шохобчалари бунёд этиш учун Уй-жой-коммунал хўжалик министрлигига капитал маблағлар ажратиш тўғрисида топшириқ бериш лозим бўлур эди. Якка тартибда ва кооператив уй-жой қурилиши учун (магазиндан бемалол сотиб олиш ўз йўлига) пудратчиларга сифати яхшиланган пардозбоп материаллар ва буюмлар ажратиш керак.

Депутат Т. Қ. ЖЎРАЕВА нутқи

ТЕРМИЗ ШАҲАР ПАРТИЯ КОМИТЕТИНИНГ БИРИНЧИ СЕКРЕТАРИ

КПСС XXVII съездининг 2000 йилгача ҳар бир совет оиласини алоҳида квартира ёки хусусий уй билан таъминлаш тўғрисидаги кўрсатмасига биноан Термизда 2000 йилгача уй-жой қурилиши ва социал-маданий ривожланиш комплекс программаси ишлаб чиқилиб, амалга оширилмоқда.

Шаҳарда уй-жой проблемасини ҳал этиш учун аср охиригача мавжуд уй-жой фондини икки баравардан ҳам зиёд кўпайтириш зарур. Биз комплекс программани ишлаб чиқиш чоғида аҳолининг кутилаётган кўпайишини ҳам, қурилиш индустрияси потенциалини ҳам, корхоналар ва ташкилотларнинг ҳамда аҳоли маблағлари ҳисобига уй-жой қуриш имкониятларини ҳам ҳисобга олдик.

Ўн иккинчи беш йилликда биз ҳар йили 42 минг квадрат метр уй-жойни фойдаланишга топширишимиз керак. Уларнинг 40 проценти аҳоли маблағлари ҳисобига қурилади.

Уй-жой проблемасини ҳал этиш учун шаҳар атрофидаги территорияда 10 гектар ер ўзлаштирилди. Бу эса якка тартибда уй қураётган 200 кишини ер участкаси билан таъминлаш имконини беради. Келгуси икки йил ичида эса яна 400 оила ер участкалари билан таъминланади.

Шаҳарнинг қурилиш ташкилотларида малакали ишчи кучлари тақчиллигини бартараф этиш учун шаҳар хунар-техника билим юртининг базаси мустаҳкамланди. Ўқув корпуси ва механика устахоналари қурилди. Шу билан бирга, шаҳарда социал соҳа объектларини қуриш ҳажми кўпайиб бораётганлиги 165-қурилиш трестининг қувватлари етишмаётганлигига сабаб бўлмоқда. Трест ҳозир ҳам шаҳар объектларини қуриш планини ушлаб олмаяпти. Бу ҳақда кўп гапирилмоқда, анчагина ваъдалар берилди, бироқ бугунги кунда ҳам мазкур трест қувватларини оширишнинг аниқ программаси йўқ. 1988 йилда трестнинг иш ҳажми бу йил эришилган даражадан 35 процент кўпаяди.

Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитети Бюросининг мажлисида шаҳарда уй-жойларни ҳисобга олиш ва тақсимлашда социал адолатсизликка йўл қўйилганлик учун биз қаттиқ танқид қилиндик. Шундай фактлар бўлган ва биз бундан буён мана шу иллатга қарши ғоят қаттиқ кураш олиб борамиз. Айни вақтда мазкур масалани ўрганиш квартира олиш учун одамларни навбатга қўйиш, квартираларни ҳисобга олиш ва тақсимлаш механизми қанчалик мураккаб ва кўп қиррали эканлигини кўрсатди. Шунинг учун ҳам уй-жой тўғрисидаги қонунларнинг ҳозирги талаблар ва ўзгарган шароитларга тўла даражада мос келмайдиган бир қанча қоидаларини қайта кўриб чиқиш пайти келди, деб ҳисоблайман.

(Давоми 3-бетда).

Ўн биринчи чақириқ Ўзбекистон ССР Олий Советининг еттинчи сессияси

(Давоми. Боши 2-бетда).

Коллектив боғдорчилик ва полизчиликни ривожлантириш тўғрисида партия ва ҳукуматимизнинг қарорига биноан шаҳарда 30 та ташкилот ва муассасадан 350 кишини бирлаштирган ягона боғдорчилик ширкати ташкил этилди. Сурхондарё область ижроия комитетининг қарори билан 32 гектар ер участкаси ажратилди, ерларни текислаш бўйича катта тайёргарлик ишлари ўтказилди. Бироқ республика Мелиорация ва сув хўжалиги министрлиги ана шу ерларни ажратиб беришдан бош тортганлиги муносабати билан участкада шу вақтгача ишларни бошлай олмаяпмиз.

Уй-жойлар қуриш комплекс программасини бажариш нуқтаи назаридан ҳам бу масала ғоят муҳимдир. Шаҳарда барча ер ресурслари сарфлаб бўлинган, колхозларнинг ҳайдаладиган ерлари шаҳар чегараларига келиб тақалади, ҳокимият маҳаллий органлари ана шу ерларнинг бирор гектарини ҳам ажратиб беришга ҳаққи йўқ. Биз бу масалаларни ҳукумат кўриб чиқишини ва ҳал этишини сўраймиз.

Шаҳарда уй-жой муаммоси ва умуман объектлар қурилишининг аҳволи областдаги қурилиш индустриясининг базасига бевосита боғлиқдир. Қурилиш индустрияси катта хом ашё запасларига эга ва биз республика Бинокорлик материаллари саноати министрлиги ҳамда республика Маҳаллий саноат министрлиги яқин йиллар ичида область территориясида ғишт, оҳак ва бошқа бир қанча маҳаллий материаллар ишлаб чиқарадиган корхоналарни ривожлантириш имкониятини вужудга келтиришлари зарур, деб ҳисоблаймиз.

Айниқса, қишлоқда кооператив ва якка тартибда уй-жой қуриш суръатлари лойиҳа-смета ҳужжатлари ўз вақтида ишлаб чиқилмаганлиги, комплекс лойиҳалаш бўлимлари қувватининг камлиги муносабати билан орқада қолмоқда. Ўзбекистон ССР Госстройига лойиҳалаш институтларини архитекторлар ва бошқа тайёр кадрлар билан мустаҳкамлашда областга конкрет ёрдам беришни топшириш мақсадга мувофиқ кўринади.

Бизда линолеум ғоят етишмайди. 1990 йилга бориб линолеумга бўлган эҳтиёж 9,0 миллион квадрат метрни ташкил этади, биз эса бу миқдордан икки баравар кам линолеум ишлаб чиқаряпмиз. Линолеум тақчиллигига барҳам бериш учун 3,0 миллион квадрат метр линолеум ишлаб чиқарадиган янги линия қура бошлаймиз ва беш йиллик охиригача Оҳангарондаги «Стройпластмасс» комбинатида яна 6,0 миллион квадрат метр линолеум ишлаб чиқарамиз. У ерда мавжуд линия реконструкция қилинади. 1990 йилга бориб йилига жами 15 миллион квадрат метр линолеум ишлаб чиқара оладиган бўламиз. 2000 йилга бориб эса «Стройпластмасс» комбинатини кенгайтириш ҳисобига линолеум ишлаб чиқаришни кўпайтирамиз.

Ўйсозлик комбинатларига ғоят зарур бўлган қоплама плиталар ишлаб чиқаришни кескин кўпайтириш керак. Катта ҳажмли шундай плиталар ишлаб чиқаришни ўстириш биноларнинг деворларини қоплашда меҳнат унумдорлигини 2 баравар оширади ва сувоқ ишларини камайтиради. Тошкентдаги бинокорлик материаллари комбинатида қоплама плиталар ишлаб чиқаришни 2,5 баравар кўпайтириш мўлжалланмоқда, сўнгра эса Ангрен керамика комбинатида янги қувватлар ишга туширилади.

Гипс ва гипсдан тайёрланган буюмлар ишлаб чиқаришни кўпайтиришга алоҳида эътибор берилади. Бухородаги графит-гипс комбинатида ишга туширилган цех мавжуд қувватларни 70 процент оширибгина қолмай, шу билан бирга сифати янада яхшиланган гипс ишлаб чиқариш имконини беради.

Келгуси йилда Когон шаҳрида гипс, гипс-картон тахталар, акустика ва пардоз плиталари ишлаб чиқариладиган янги катта завод қурила бошлайди.

Қишлоқ жойларда деворбоп материаллар, айниқса ғишт ишлаб чиқаришни кўпайтириш масалалари ҳал этилмаган. Ҳукумат 1994 йилгача Олмалиқ, Андижон, Ангрен, Қувасой, Янгийўл шаҳарларида, Майский посёлкасида ва Сирдарё областида 8 та катта ғишт заводи қуришни кўзда тутмоқда. Тармоқни ривожлантиришнинг 2000 йилгача мўлжалланган программасида Бухоро, Ильичевск, Наманган, Чирчиқ, Шарғун шаҳарларидаги бир қанча заводларни реконструкциялаш ҳамда Нукус ва Каттақўрғонда янги заводлар қуриш мўлжалланган. Бундан ташқари Қўқон, Олмалиқ ва Урганчда шлакдан тайёрланган ғовак блоклар ишлаб чиқарадиган заводлар ишга туширилади. Бу эса республиканинг эҳтиёжини тўла таъминлайди.

Программада минерал-пахтадан тайёрланган тикма чипта, керамика, эритиб қуйиладиган руберойд ва шу сингари янги самарали материаллар ишлаб чиқариш ҳамда уларни кенг қўлланиш кўзда тутилади.

Мана шу бутун программани маблағ билан таъминлаш масаласи бизни жуда ташвишга солмоқда. 2000 йилга бориб корхоналарни қуриш ва реконструкциялашга 1,3 миллиард сўм, беш йилликнинг қолган йилларида эса 285,5 миллион сўм сарфлаш зарур.

Министрлик тўла хўжалик ҳисобига ва ўзини-ўзи маблағ билан таъминлашга ўтгандан кейин фонд ҳосил қиладиган барча кўрсаткичлар бажарилса, капитал қурилишга ва корхоналарни реконструкциялашга атиги 87,6 миллион сўм сарфлай олади. Яна 24 миллион сўмни банкдан қарзга олиш мумкин. Иттифоқ министрлиги беш йиллик охиригача 51,4 миллион сўм ажратиши керак. Бошқача қилиб айтганда, 122,3 миллион сўм етмайди. Республика раҳбариятидан бу муаммони яна бир бор кўриб чиқишни ва унинг ҳал этилишини сўраймиз.

Қишлоқ жойларда деворбоп материаллар, айниқса ер-ўй-жой қуриш учун ҳужжат тайёрлаш масаласи ҳал этилди, бу иш шаҳарларда область ижроия комитетининг капитал қурилиш бошқармаси, қишлоқларда эса область агросаноат комитети орқали бажарилмоқда. Уй-жой қурувчилар учун архитектура органлари қўлида 50 тадан кўпроқ уй лойиҳалари бор. Шаҳар, район архитектура бўлимларида хўжалик ҳисобидаги лойиҳа-смета группалари тузилмоқда. Маҳаллий Советлар гражданларнинг буюртмаларини бажарадиган лойиҳа-қурилиш кооперативлари тузиш билан ҳам шуғулланмоқдалар. Қишлоқ қурилишига раҳбарликни яхшилаш учун колхозлар раисларининг капитал қурилиш ва турмуш бўйича ўринбосарлари, шунингдек колхоз архитекторлари лавозимлари таъсис этилмоқда.

Қишлоқда яхлит уйсозликни ривожлантирмоқдамиз. 1988 йилда бу усул билан 16 та посёлкада қурилиш олиб борилади. Бизнинг районимизда шу тахлитда бир посёлка қурилмоқда, яқин орада иккинчисини бунёд этишга киришамиз. Урганч уйсозлик комбинати қувватларини ўзлаштириш жадаллашмоқда, бу корхона дурустроқ сериядаги уйларни тайёрлашга батамом ўтмоқда. Келгуси йилда йирик панелли уй-жойларни фойдаланишга топшириш 30 процентдан кўпроқ ортади.

Аҳолини қурилиш материаллари билан таъминлаш бизнинг энг муҳим вазифаларимиздандир. Кўпчилик колхозларда ихтисослаштирилган магазинлар очилди, уларнинг сони кўпайиб бораверади. Район матлубот союзлари ёғоч-тахтани қайта ишлайдиган цехлар очмоқдалар, эшик, дераза ромлари, ошхона буюмлари тайёрлашни йўлга қўймоқдалар. Силикат ғишт ва оҳак тайёрлашни кўпайтирмоқдамиз. Чита областида ёғоч-тахта тайёрламоқдамиз.

Аммо ҳар қалай чигалликлар ҳали кўп. Областда инерт материаллар запаслари йўқ, шағал ва қум давлат қурилишлари учунгина бир неча минглаб километр наридан ташиб келтирилмоқда. Биз Олий Советдан Қорақалпоғистон АССРдаги Қоратов норуда материаллар кони карьерларини бизга бириктириб қўйишда ёрдам беришни сўраймиз. Биз у ерда қурилишларимиз учун ҳам, аҳоли учун ҳам шағал, қум, оҳак ва мармар қазиб олишимиз мумкин бўлар эди.

Асосий, арзон, маҳаллий қурилиш материали бўлган пахсани қўллашда ҳам муаммо бор. Уни алмисоқдан қолган усулда тайёрламоқдамиз. Республика Госстройидан ана шу машаққатли ишни механизациялаш тўғрисида ўйлаб кўришни илтимос қиламиз.

Ҳозир мавжуд бўлган ва қурилаётган посёлкаларни коммуникациялар билан таъминлаш масаласи ниҳоятда ўткир бўлиб турибди. Гарчи келгуси йили Туямўйин — Урганч магистрал водопроводи қурилиши ниҳоясига етса-да, Давлат агросаноат комитети хўжаликлараро ва посёлкалардаги тармоқларни лойиҳалаштириш ва қуриш масаласини жуда суст ҳал этмоқда. Давлат агросаноат комитети ва «Союзузбекгазпром» бирлашмаси ўртасидаги келишмовчиликлар оқибатида бу йил областимизда планда кўзда тутилган 22 километрли газ тармоқларининг бир километри ҳам қурилмади. Колхоз посёлкаларимизда 1988 йили камида 44 километр газ қувури ўтказишни ана шу идоралардан сўраймиз. Қишлоқ электр узатиш линиялари ва посёлкалардаги йўллар, йўлкалар ва проездлар қурилиши учун лимитларни анча оширишда республика Энергетика ва электрлаштириш министрлиги билан Автомобиль йўллари қуриш ва улардан фойдаланиш министрлигининг ёрдами талаб этилади.

Депутат Г. Г. ИСАЕВ нутқи

ЎЗБЕКИСТОН ССР БИНОКОРЛИК МАТЕРИАЛЛАРИ САНОАТИ МИНИСТРИ

Мазкур сессияда муҳокама қилинаётган лойиҳани бинокорлик материаллари ишлаб чиқаришнинг аниқ программаси бўлмаса бажариб бўлмайди. Республикада бундай программа ишлаб чиқилган.

Энг аввало цемент тўғрисида гапирмоқчиман. Республиканинг цементга бўлган эҳтиёжи 1990 йилда 7 миллион тоннани ташкил этади. Бу йил 5500 минг тонна цемент ишлаб чиқарамиз.

Келгуси йилда қуввати 1300 минг тонна бўлган Навоий цемент заводининг учинчи линиясини фойдаланишга топширишимиз керак. Қувватларни реконструкциялаш ва улардан яхшироқ фойдаланиш ҳисобига цемент ишлаб чиқаришни белгиланган даражага етказамиз. Беш йилликнинг қолган уч йилида цемент ишлаб чиқаришни бир ярим миллион тонна кўпайтиришимиз зарур. Бу ўтган 7 йил мобайнида ишлаб чиқарилганига тенгдир. Қувасой, Навоий, Бекобод, Оҳангарон заводларида янги қувватларни ишга тушириш, Андижон, Жиззах, Китоб, Нукус шаҳарларида янги заводлар қуриш ҳисобига тармоқ янада ривожлантирилади. 2000 йилга бориб жами программада кўзда тутилган 17163 минг тонна цемент ишлаб чиқаришимиз даркор.

Депутат С. САЛОЕВА нутқи

ҚУШКЎПИР РАЙОН ИЖРОИЯ КОМИТЕТИНИНГ РАИСИ

Мамлакатда аҳоли ниҳоятда зич яшайдиган районлардан бири бўлган Хоразм области учун уй-жой масаласи алоҳида муҳимдир. Бу ерда кўп йиллар мобайнида анчагина социал проблемалар йиғилиб қолди. Ҳар уч оиладан қарийб биттаси уй-жойга муҳтож, қишлоқ аҳолининг фақат 35 процентигина водопровод сувини ичмоқда, 32 проценти табиий газдан фойдаланмоқда. Шаҳар ва қишлоқлардаги кўпчилик кўчалар ва йўлакларга асфальт ётқизилмаган, деярли барча аҳоли пунктларида канализация шохобчалари йўқ.

Бундай аҳволга барҳам бермоқ учун область партия комитети раҳбарлигида «2000 йил уй-жой» область программаси ишлаб чиқилди. Бу программада аҳолининг бундан буён ўсиши, бўлажак никоҳлар сони, қурилиш индустриясининг имкониятлари, шунингдек хўжалик усулидан, кооперациянинг турли формаларидан фойдаланиш, янги уйга кўчиб кирувчиларнинг қурилишдаги иштироки, якка тартибда уй-жой қуриш имкониятлари ва бошқа омиллар ҳисобга олинган. 15 йил мобайнида биз 8,06 миллион квадрат метр уй-жойни фойдаланишга топширишимиз керак. Айни вақтда бу уй-жойларнинг кўп қисми, асосан қишлоқда, аҳолининг маблағлари ҳисобига қурилиши керак. Кооператив қурилиши, уй-жойларни корхоналар ва ташкилотларнинг ўз фойдаси ҳисобига қуриб, фойдаланишга топшириши сезиларли ўсиши керак.

Ҳозир областда мазкур программани амалга ошириш учун иш қизиб кетди. Қурувчилар, корхона ва ташкилотларнинг раҳбарлари, жамоатчилик вакиллари иштирокида тавсиялар ишлаб чиқилди, якка тартибда уй-жой қурувчилар учун ердаликлар тузилмоқда. Яқин орада уй-жой фонди инвентаризацияси якунланади, бу ишни ҳар бир районда ташкил этилган техника инвентаризацияси бюросининг хўжалик ҳисобидаги группалари бажармоқдалар. Эски ва янги уй-жой фондини қатъий ҳисобга олиш, квартира ёки ер участкаси олиш учун навбатда турганларнинг рўйхатини тузиш бўйича жавобгарлик қишлоқ аҳоли пунктларида қишлоқ Советлари секретарлари, шаҳарлар ва районларда шаҳар, район ижроия комитетлари раисларининг капитал қурилиш масалалари билан шуғулланувчи ўринбосарлари зиммасига юкланган.

Районимизнинг маҳаллий Советлари якка тартибда уй-жой қурувчиларни оммавий тарзда участкалар билан таъминлашга киришдилар. Келгуси йил 1 февралга қадар 1 декабргача қўлимизда мавжуд бўлган корхоналар ва ташкилотлар заявкалари ва гражданларнинг аризаларига асосланиб, 1990 йилгача уй-жой қуриш учун участкалар ажратишни якунлаймиз, шунингдек 2000 йилга қадар қурилиш олиб бориладиган территорияларни белгилаб оламиз. Шаҳарларда уй-жой қуриш учун 420 квадрат метр, колхоз посёлкаларида эса 1300 квадрат метр, совхозларда 800 квадрат метр ер участкаси ажратиш нормаси тавсия этилди.

Уй-жой қуриш учун ҳайдаладиган ерлар ҳам, шаҳар ва посёлкаларга тутташиб кетган, унча яроқли бўлмаган ерлар ҳам ажратилмоқда. Йўлдош — аҳоли пунктлари қурмоқдамиз, бузилиши лозим бўлган ва мавжуд уй-жойда яшаган оилалар тарқалиб кетган ҳолларда қолган участкаларда қурилиш бошламоқдамиз.

Кооператив ва хўжалик усули билан якка тартибда уй-жой қуриш учун ҳужжат тайёрлаш масаласи ҳал этилди, бу иш шаҳарларда область ижроия комитетининг капитал қурилиш бошқармаси, қишлоқларда эса область агросаноат комитети орқали бажарилмоқда. Уй-жой қурувчилар учун архитектура органлари қўлида 50 тадан кўпроқ уй лойиҳалари бор. Шаҳар, район архитектура бўлимларида хўжалик ҳисобидаги лойиҳа-смета группалари тузилмоқда. Маҳаллий Советлар гражданларнинг буюртмаларини бажарадиган лойиҳа-қурилиш кооперативлари тузиш билан ҳам шуғулланмоқдалар. Қишлоқ қурилишига раҳбарликни яхшилаш учун колхозлар раисларининг капитал қурилиш ва турмуш бўйича ўринбосарлари, шунингдек колхоз архитекторлари лавозимлари таъсис этилмоқда.

Қишлоқда яхлит уйсозликни ривожлантирмоқдамиз. 1988 йилда бу усул билан 16 та посёлкада қурилиш олиб борилади. Бизнинг районимизда шу тахлитда бир посёлка қурилмоқда, яқин орада иккинчисини бунёд этишга киришамиз. Урганч уйсозлик комбинати қувватларини ўзлаштириш жадаллашмоқда, бу корхона дурустроқ сериядаги уйларни тайёрлашга батамом ўтмоқда. Келгуси йилда йирик панелли уй-жойларни фойдаланишга топириш 30 процентдан кўпроқ ортади.

Аҳолини қурилиш материаллари билан таъминлаш бизнинг энг муҳим вазифаларимиздандир. Кўпчилик колхозларда ихтисослаштирилган магазинлар очилди, уларнинг сони кўпайиб бораверади. Район матлубот союзлари ёғоч-тахтани қайта ишлайдиган цехлар очмоқдалар, эшик, дераза ромлари, ошхона буюмлари тайёрлашни йўлга қўймоқдалар. Силикат ғишт ва оҳак тайёрлашни кўпайтирмоқдамиз. Чита областида ёғоч-тахта тайёрламоқдамиз.

Аммо ҳар қалай чигалликлар ҳали кўп. Областда инерт материаллар запаслари йўқ, шағал ва қум давлат қурилишлари учунгина бир неча минглаб километр наридан ташиб келтирилмоқда. Биз Олий Советдан Қорақалпоғистон АССРдаги Қоратов норуда материаллар кони карьерларини бизга бириктириб қўйишда ёрдам беришни сўраймиз. Биз у ерда қурилишларимиз учун ҳам, аҳоли учун ҳам шағал, қум, оҳак ва мармар қазиб олишимиз мумкин бўлар эди.

Асосий, арзон, маҳаллий қурилиш материали бўлган пахсани қўллашда ҳам муаммо бор. Уни алмисоқдан қолган усулда тайёрламоқдамиз. Республика Госстройидан ана шу машаққатли ишни механизациялаш тўғрисида ўйлаб кўришни илтимос қиламиз.

Ҳозир мавжуд бўлган ва қурилаётган посёлкаларни коммуникациялар билан таъминлаш масаласи ниҳоятда ўткир бўлиб турибди. Гарчи келгуси йили Туямўйин — Урганч магистрал водопроводи қурилиши ниҳоясига етса-да, Давлат агросаноат комитети хўжаликлараро ва посёлкалардаги тармоқларни лойиҳалаштириш ва қуриш масаласини жуда суст ҳал этмоқда. Давлат агросаноат комитети ва «Союзузбекгазпром» бирлашмаси ўртасидаги келишмовчиликлар оқибатида бу йил областимизда планда кўзда тутилган 22 километрли газ тармоқларининг бир километри ҳам қурилмади. Колхоз посёлкаларимизда 1988 йили камида 44 километр газ қувури ўтказишни ана шу идоралардан сўраймиз. Қишлоқ электр узатиш линиялари ва посёлкалардаги йўллар, йўлкалар ва проездлар қурилиши учун лимитларни анча оширишда республика Энергетика ва электрлаштириш министрлиги билан Автомобиль йўллари қуриш ва улардан фойдаланиш министрлигининг ёрдами талаб этилади.

ЙИЛНИ МУВАФФАҚИЯТЛИ ЯКУНЛАЙЛИК

МЕҲНАТ КАЛЕНДАРИДА — 1989 ЙИЛ

● Улуғ Октябрнинг 70 йиллиги кунигача донгдор тўқувчи Галина Курдюкова 376 минг метр чиройли газлама тўқиб, уч йиллик пландагидан ҳам ортиқроқ натижага эришди. Наманган шойи газламалар ишлаб чиқариш бирлашмаси 3-тўқув цехининг моҳир ишчиси 1989 йилнинг II квартали ҳисобига меҳнат қилаётир.

Галина Курдюкова зичлашган зонада ишлашга ўтгани, иш вақтидан, дастгоҳ ва ускуналардан маҳорат билан фойдаланаётгани туфайли шундай муваффақиятларга эришмоқда.

Т. СУЛАЙМОНОВ, жамоатчи мухбир.

ШАХСИЙ НАМУНА

● Чуст «Хлопкомашзапчасть» заводи ишчи ва хизматчилари йиллик план топширигини барвақт бажардилар. Улар планга қўшимча 39600 сўмлик маҳсулот ишлаб чиқардилар.

А. Мамажонов, Ф. Азизов, Е. Саидмаматов каби илғор ишчилар Октябрь юбилейи меҳнат вахтасини қизғин давом эттириб, суръатни тобора ошириш билан ҳамкасбларига намуна бўлаётирлар.

М. ОЛИМХЎЖАЕВ, хизматчи.

БИР ЯРИМ ҲИССАДАН

● Бутун куч ва резервлар юбилей йилини муваффақиятли якунлаб, беш йилликнинг учинчи йилига мустаҳкам замин яратишга қаратилган, — деди 162-трестнинг 1-қурилиш бошқармаси бригадаси бошлиғи Рашид Сафиулин. — Биз Андижон ип газлама комбинати 2-пардозлаш фабрикасининг ишга туширилган комплексини бунёд этишда смена нормасини муттасил бир ярим ҳиссадан орттириб адо этяпмиз.

Қурувчилар, шунингдек йиллик планда кўзда тутилган тежамкорлик маррасига анча барвақт етиб, 1 тонна металл, 5 минг киловатт-соат электр энергиясини тежашга эришдилар.

В. ТИРИН, «Узоргтехстрой» трести инженери.

ПЕШҚАДАМЛАР

● Бухоро тўқимачилик комбинатининг иккинчи тўқув фабрикасида беш йиллик зарбдорлари сафи кенгайиб боряпти. Уларнинг кўпчилиги йил охиригача беш йилликнинг уч ва тўрт йили ҳажмидаги ишларни бажариш учун ҳаракат қилаётир.

Илғор ишчилардан Людмила Негода ва Мукаррам Сотиева корхонада биринчилардан бўлиб уч йиллик топшириқни бажардилар. Субҳон Қозоқов, Фазлиддин Болтаев, Чорн Орипов, Боқи Муродов, Рустам Камолов, Нурулло Қурбонов сингари ишлаб чиқариш илғорлари ҳам ваъда бажарилганлиги ҳақида рапорт бердилар.

К. БАҚОЕВ, фабрика ишчиси.

ИЗЛАНИШ САМАРАЛАРИ

● Навоий шаҳридаги 79-қурилиш-монтаж бошқармасида энг яхши ихтирочи ва рационализатор сифатида танилган Анатолий Цветков, Николай Окунев, Анатолий Губарев, Иван Устьянцев каби мутахассислар қурилиш ва монтаж ишларини юқори даражада механизациялаш имконини берадиган кўпгина янгиликларни жорий этдилар. Илғорлар ва новаторлар таклиф этган 28 янгилик йил бошидан буён 81,5 минг сўмни тежашга имкон берди. Айниқса, кабель, металл конструкциялар, арматуралар кўп иқтисод қилинди.

Х. САНГИНОВ. Навоий қурилиш бошқармаси.

Суратда: Сурхондарё область Сариосиё пахта тозалаш заводининг созловчи ишчиси Абдулла Солиҳов. У корхонада маҳсулот ишлаб чиқаришни кўпайтириш, сифатини яхшилашга муносиб ҳисса қўшиб келмоқда.

Йигирма йилдирки, шу корхонада баракали меҳнат қилиб, қатор шогирдлар тайёрлади. Социалистик мусобақада мунтазам ғолиблик қилиб келаётган А. Солиҳовдан шогирдлари ишчанлик фазилатлари, меҳнатга коммунистик муносабат намуналарини ўрганмоқдалар.

Г. Еқубов фотоси.

Яшил либос—ўлкамизга мос

ИМКОНИЯТ ЕТАРЛИ, АММО...

Ҳозир қиш бўлишига қарамай, об-ҳаво кўчат ўтқазиш учун жуда қулай келди. Шу кунларда экилган кўчатлар баҳорда экилганларига қараганда тезроқ авж олиши ва тўла кўкариб кетиши кўп йиллик тажрибалардан маълум. Буни яхши тушунилган, она табиат олдидаги масъулият тўла ҳис қилинган жойларда кўчат экиш ишлари уюшқоқлик билан олиб борилмоқда. Масалан, Тошкент шаҳри меҳнат коллективлари куз, қиш ва баҳор ойларида экилиши лозим бўлган кўчатларнинг ҳозиргача учдан бир қисмидан кўпроғини ўтқазиб қўйдилар.

Лекин умуман олганда бу муҳим тадбир республикамизнинг кўпчилик жойларида қониқарсиз олиб бориляпти. Республика Давлат статистика комитетининг маълумотларига назар ташлайдиган бўлсак, буни яққол кўриш мумкин. Ўзбекистонда куз, қиш ва баҳор ойларида 101 миллиондан зиёд турли хил кўчатлар экиш кўзда тутилган эди. 15 декабрга қадар бор йўғи 5,5 миллиондан ортиқроқ кўчат ўтқазилди. Бу топшириқнинг 5,5 процентини ташкил этади.

Айрим областларда бу иш ўз ҳолига ташлаб қўйилган. Партия, совет, хўжалик органлари томонидан назоратнинг йўқлиги туфайли турли хил кўчат экиш топшириғи Қашқадарё областида 5,4, Сурхондарё областида 4,6, Сирдарё областида 4,3, Наманган областида 3,6, Самарқанд областида 2,6, Фарғона областида 1,8, Хоразм областида 1,7, Андижон областида атиги 0,6 процент бажарилган, холос.

Қатор министрлик ва идоралар ўлкамизнинг яшил либосини кўпайтиришга ўтган йиллардагидек панжа ораси-дан қарашаётир. Масалан, асосий ишни бажариши лозим бўлган республика Давлат агросаноат комитети корхона ва ташкилотлари 69 миллиондан зиёд кўчат экиш лозим бўлгани ҳолда эндигина 250,5 минг дона ўтқазди-лар. Енгил саноат министрлиги, Савдо министрлиги, Дон маҳсулотлари министрлиги, Балиқ хўжалиги давлат комитети, республика Граждан авиацияси бошқармаси, Нефть маҳсулотлари давлат комитети, Спорт комитети, Ўзбекистон қурилиш банки, Госкомводстрой, Узбекгидроэнергострой коллективлари бирорта ҳам кўчат экишмади.

Жойларда ипак қуртининг асосий озуқа базаси бўлган тут кўчатларини ўтқазиш ишлари ҳам қониқарсиз. Республикамиз бўйича бу борадаги план 0,3 процент бажарилганлиги фикримизнинг исботидир. Республика Давлат агросаноат комитети 58 миллион ўрнига 54 мингтагина тут кўчати эккан. Главсредазирсовхозстройга 1 миллиондан ортиқроқ тут кўчати экиш топширилгани ҳолда 15 декабрга-ча бу соҳада ҳеч қандай иш қилинмади.

Юқорида айтилганидек, республикамизда кўчат экиб, боғ-роғлар яратиш, эл дастурхонини турли хил мева, резавор мева билан тўкин бўлишини таъминлаш учун барча имкониятлар мавжуд. Ана шу имкониятлардан тўлиқ фойдаланиш учун ҳамма ерда муҳим тадбирни уюшқоқлик билан адо этишлигга эришиш лозим. Шу йўл билангина ҳаммамиз учун муқаддас бўлган давлат планларининг бажарилишини таъминлаймиз.

К. РИХСИЕВ.

КПСС ҳужжатлари тўплами

«КПСС съездлари, конференциялари ва Марказий Комитет Пленумларининг резолюциялари ҳамда қарорлари» тўпламининг тўққизинчи, тўлдирилган ва тузатилган нашри ўн тўртинчи томи босилиб чиқди. Китобга партиянинг 1981 йил январидан 1984 йил декабригача бўлган даврдаги энг муҳим ҳужжатлари киритилган. Бу ҳужжатларда партиянинг КПСС XXVI съезди қарорлари асосидаги сиёсий, ташкилотчилик, идеология иши акс этган.

Том КПСС Марказий Комитети билан СССР Министрлар Советининг гражданлар шахсий ёрдамчи хўжаликлари тўғрисидаги қарори ва бошқа ҳужжатлар ўрин олган.

Томни КПСС Марказий Комитети ҳузуридаги Марксизм-ленинизм институти, КПСС Марказий Комитетининг умумий бўлими нашрга тайёрлаган ва Сиёсий адабиёт нашриёти чиқарган.

(ТАСС).

Ўзбекистон ССР Олий Совети Президиумининг Фармони

УРТОҚ Н. ҲАМРОҚУЛОВга «ЎЗБЕКИСТОН ССР ХАЛҚ АРТИСТИ» ФАХРИЙ УНВОНИ БЕРИШ ТЎҒРИСИДА

Республика музика санъатини ривожлантиришдаги хизматлари учун Й. Охунбобоев номидаги Андижон область музикали драма ва комедия театрининг хонандаси, Ўзбекистон ССРда хизмат кўрсатган артист Нуриддин Ҳамроқуловга «Ўзбекистон ССР халқ артисти» фахрий унвони берилсин.

Ўзбекистон ССР Олий Совети Президиумининг Раиси Р. НИШОНОВ.
Ўзбекистон ССР Олий Совети Президиумининг Секретари Л. БЕКҚУЛБЕКОВА.

Тошкент шаҳри, 1987 йил 19 декабрь.

ЎЗБЕКИСТОН ССР ОЛИЙ СОВЕТИ ПРЕЗИДИУМИДА

Ўзбекистон ССР Олий Совети Президиуми Ўзбекистонда эстрада санъатини ривожлантиришдаги хизматлари учун М. Қори-Ёқубов номидаги Ўзбекистон давлат концерт-филармония бирлашмаси Самарқанд бўлими «Самарқанд» ансамблининг хонандаси ўртоқ Насиба Меликовна Абдуллаевага «Ўзбекистон ССРда хизмат кўрсатган артист» фахрий унвони берди.

* * *

Ўзбекистон ССР Олий Совети Президиуми Ўзбекистонда театр санъатини ривожлантиришдаги хизматлари учун қуйидагиларга «Ўзбекистон ССРда хизмат кўрсатган артист» фахрий унвони берди:

Мамедова Гулбаҳор Мусаевна— А. Мажидий номли Каттақўрғон ўзбек драма театрининг артисти.

Мирпўлатов Жўрабой Мирдалиевич — Самарқанд давлат опера ва балет театрининг солисти.

ЎЗБЕКИСТОН БИЛАН ТАНИШУВ

Афғонистон Республикаси жамоатчилигининг бир группа вакиллари Ўзбекистоннинг ҳаёти билан танишмоқда.

Меҳмонлар В. И. Ленин марказий музейининг Тошкент филиалини, Ўзбекистон ССР Халқ хўжалиги ютуқлари виставкасини бориб кўрдилар, республика пойтахтининг диққатга сазовор жойларини кўздан кечирдилар, чет мамлакатлар билан дўстлик ва маданий алоқалар Ўзбекистон жамиятининг ак-тивлари билан учрашдилар.

Афғонистон Республикаси жамоатчилигининг вакиллари Ўзбекистон бўйлаб сафарлари чоғида совет ва жамоат ташкилотларининг раҳбарлари билан учрашадилар, саноат корхоналарида, колхозлар ва совхозларда бўладилар, ишчилар ва колхозчиларнинг меҳнати, маиший турмуши ва дам олиш шароитлари билан танишадилар.

(ЎзТАГ).

ҲАММАГА ТЕГИШЛИ СЕКУНД

СССР Давлат вақт ва частота хизматининг бош метрология маркази маълум қиладики, халқаро вақт бюросининг қарорига биноан 31 декабрдан 1988 йил 1 январга ўтар кечаси умумжаҳон вақти билан соат 00 да (Москва вақти билан соат 3 да) мувофиқлаштирилган вақт шкаласига бир секунд қўшиб қўйилади. Барча давлатларнинг вақт сигналларини эшиттирадиган радиостанциялар, шу жумладан СССР Давлат вақт ва частота хизматининг радиостанциялари, шунингдек мамлакатнинг катта радиостанциялари мана шу тузатишни киритиб сигнал беради.

Боя айтилган соат бошланишидан олдинги минут одатдагидан 1 секунд узоқроқ чўзилади.

(ТАСС).

• Мажбуриятларингизни қандай бажаряпсиз?

ҲАЛ ЭТИЛМАЁТГАН МУАММОЛАР

Қадимий Оловиддин тепаликлари ёнида қурувчилар иш бошлағанига — бу ерда «Ўрта Осиёда энг йирик Талимаржон ГРЭСи бунёд этилади» деб ёзиб қўйилганига ҳам етти йил бўлди.

Чўлқуварларнинг матонатли меҳнати туфайли қурилиш объектида дастлабки тайёргарлик ишлари амалга оширилди. Ўн тўрт миллат вакилидан иборат қурувчилар яшайдиган посёлка бунёд этилди. 3 та ошхона, амбулатория, ёзги кинотеатр, 150 дан ортиқ киши истиқомат қиладиган 3 та 19 квартирали уй қуриб фойдаланишга топширилди.

Яхши ишлар ҳақида ҳар қанча гапирилса оз. Бироқ, улкан нурхона қурилишида ҳал бўлмаган, ечимини кутаётган муаммолар борки, улар хусусида кўп гапирилди. Лекин ишда силжиш бўлмаяпти.

Энг арзон ёқилғи—Шўртан гази билан ишлайдиган бу энергетика иншоотини «Узбекгидроэнергострой» трестига қарашли «Талимаржон ГРЭСстрой» бошқармаси бунёд этмоқда. КПСС XXVII съезди ҳужжатларида қайд этилган зарбдор қурилишнинг биринчи энергетика блокини 1989 йилда ишга туширишни планлаштирилган. Бунинг учун 187 миллион сўмлик капитал маблағ ўзлаштирилиши ва 111,6 миллион сўмлик қурилиш-монтаж ишлари амалга оширилиши керак.

Объектда юбилей йили планини барвақт бажариш учун мусобақа авж олган. Бу беллашувда Ю. Ўжалкин, С. Меншиков, Т. Орзиев бошлиқ бригадаларнинг бунёдкорлари пешқадамлик қилишяпти.

Айни пайтда қурилишдаги иш суръатидан кўнгил тўлмайди. Бу ерда қайта қуриш, жадаллаштириш нафаси сезилмаяпти.

— Тўғриси, ютуқларимиздан кўра камчиликлар кўп, — деди қурилиш бошқармасининг бошлиғи Абдурасул Бозоров. — Қурилишнинг судралишига сабаб бўлаётган муаммолар оз эмас.

ГРЭС қурилиши бошланганидан буён меҳнат қилиб келаётган бетончилар бригадасининг бошлиғи Бойхон Ҳайитов ташвиш билан шундай деди:

— Қум келса, шағал келмайди. Булар келганда эса цемент кутасиз. Шу сабабли ойлик планни зўрға бажаряпмиз.

Қарши ғишт заводи сифатсиз маҳсулот юбормоқда. Олис Ғазалкентдан қум, шағал каби материаллар 15 кун — бир ой кечикиб келяпти, ой охирида эса уста-уст жўнатилади.

1-участка бошлиғи Норпўлат Бердимуродов ишга тўсқинлик қилаётган сабабларни айтаркан:

— Участкамиз қурувчилари бош корпус, бўғхона ва 250 автомашинага мўлжалланган гаражни бунёд этишаётир. Лойиҳалаш институти томонидан бош корпуснинг геология ишлари чўзиб юборилди. Шунинг учун арматура қуйиш, бўғхона қурилиши тўхтаб қолди, — деди.

Бундай сусткашлик ГРЭС биринчи блокининг ўз вақтида ишга туширилишига имкон бермади.

Ишчиларга маданий-маиший шароитлар яратилмаган. Озиқ-овқат маҳсулотлари билан етарли таъминланмаган.

Қурилиш бошланган 1980 йилдан бери объектда пландаги 33,5 миллион сўмлик ўрнига 32 миллион сўмлик қурилиш-монтаж ишлари бажарилди. Қурилишда бурилиш бўлмаяпти. Планлар тез-тез ўзгартириляпти. Қурилиш майдонида ишчи лойиҳа группаси ташкил этилмаган. Бирон-бир масалани ҳал этиш учун Тошкентга, лойиҳалаш институтига мурожаат қилишга тўғри келади.

Ана шулар оқибатида ўн ойлик қурилиш-монтаж ишлари плани барбод бўлди. «ТалимаржанГРЭСстрой» бошқармаси (А. Бозоров), қурилиш дирекцияси (Б. Раҳмонов) улкан нурхонани қуришдаги қолоқликни бартараф этиш юзасидан таъсирчан чоралар кўрмаётирлар. Қурилишдаги ташвишли аҳволни Ўзбекистон ССР Энергетика ва электрлаштириш министрлиги ҳамда «Узбекгидроэнергострой» бошқармаси раҳбарлари билсалар ҳам амалий ишга ўтганлари йўқ.

И. ҲИКМАТОВ.
М. АВЛИЕҚУЛОВ.

ЖУРНАЛИСТЛАР КОНКУРСИ

СССР Журналистлар союзи правлениеси билан СССР Давлат агросаноат комитети матбуотда чорва қишловини уюшқоқлик билан ўтказишни таъминлаш тадбирлари бутун комплексини энг яхши ёритиш учун Бутуниттифоқ конкурсини ўтказиш тўғрисида қарор қабул қилдилар.

Конкурс якунларини чиқириш чоғида аввало гўшт, сут, бошқа чорвачилик маҳсулотлари етиштириш ва давлатга сотишни кўпайтириш, чорва моллар сонини, айниқса ёш молларни сақлаб қолишга кўмаклашувчи материаллар, ферма ходимлари меҳнатини ташкил қилишнинг илғор формаларини жорий этишни пропаганда қилиш ва унинг натижалари, чорва маҳсулдорлигини оширишга тўсқинлик қилаётган муаммоларнинг билимдонлик билан таҳлил этиши ҳисобга олинади.

Ғолиблар пул мукофотлари, СССР Журналистлар союзининг фахрий ёрлиқлари ва СССР Давлат агросаноат комитетининг дипломлари билан тақдирланадилар.

Конкурсга 1987 йил декабридан 1988 йил майигача матбуотда эълон қилинган ёки телевидение ва радио орқали эшиттирилган ҳамда республика, ўлка, область журналистлар ташкилотлари томонидан тавсия этилган материаллар 1988 йил 1 июнига қадар қабул қилинади. Конкурсга тақдим этилган материаллар «Қишлов» белгиси билан қуйидаги адресга юборилади: 119021, Москва, Зубовский Бульвар, 4-уй.

(ТАСС).

Аравачали таксилар

◆ **Андижон кўчаларида аравачали таксилар пайдо бўлди. «Волга» ва «Москвич» такси машиналарига тиркалган аравачаларда аҳоли юкларини ташиб бериш йўлга қўйилди.**

Бундай таксиларга телефон орқали буюртма берилади. Йўл ҳақи километрига 30 тийин. Такси аравачаси 500 килограммли юкка мўлжалланган. Бундай кажава томорқадан чиққан мева ва сабзавотни бозорга олиб бориш, харид қилинган юкни уйга элтишда қўл келмоқда.

Андижонлик автомобилчилар хизматнинг бундай турини Болгариянинг Ямбол шаҳрида амалга оширилган тажриба асосида йўлга қўйдилар. Хизмат кўрсатишнинг бу турини областнинг бошқа шаҳарларида ҳам ташкил этиш кўзда тутилмоқда.

Д. ҚИРҒИЗБОЕВ.

• *Шахмат*

ДАБДАБАСИЗ, НОЗИК КУРАШ

Каспаров–Карпов баҳсида

Маррага икки қадам қолганда қаттиқ қоқилган Г. Каспаровнинг 24-партияда фақат ютуққа ўйнашдан бўлак иложи йўқлиги ва якунловчи курашга «жон» бағишлаши муқаррар эди. Асосий масала яъни кейинги уч йил мобайнида шахмат оламининг фармонбардори ким бўлишини аниқлайдиган бу учрашувни ўз кўзи билан кўришни истаган мухлису мутахассисларнинг чеки бўлмади. Ўйин бошланишидан анча олдин томоша зали, улкан фое ва бошқа хоналар лиқ тўлди. Лопе де Вега театри бинои атрофига тўпланган севильялик шинавандалар ичкарида кечаётган воқеаларни ҳеч бўлмаса шу ерда тезроқ эшитишни орзу қилишарди.

Белгиланган вақтда етиб келган икки совет гроссмейстерини гулдурос қарсаклар билан қарши олдилар.

Соат роппа-роса 16.30 да оқ доналарни суруvчи Г. Каспаровнинг ўйлаши учун ажратилган дақиқалар ҳаракатга келди.

1985 йилги матчнинг якунловчи 24-партияси олдидан мана шундай ҳисоб юзага келиб, чемпионлик унвонини сақлаб қолиш учун Карпов албатта ютиб чиқиши керак бўлганди. Бунисида эса шундай вазифа Каспаров зиммасига тушди. У «с» пиёдасини суриб, ўйинни бошласа-да соф инглизча схема юзага келмади. Каспаров иккала филини ҳам бурчакдан ўйинга чиқарар экан, мураккаб курашга интилди. Шунда ҳам битта-дан фил тез орада алмашиб кетди. Дастлабки икки ярим соат мобайнида томонлар 14—15 тадангина юриш қилишга улгурдилар. Бинобарин яна шунча вақтда 25—26 тадан юриш қилиш лозим. Шу пайтда ҳиёлгина афзаллик ҳар қаталаб оқлар томонида бўлиб, ундан фойдаланиш режасини тузиш борасида Каспаров анчагина ўйлаб қолди.

Карпов позицияни соддалаштиришга, Каспаров эса чигаллаштиришга интиларди. Сабаби аён. Шунинг учун ҳам кейинги икки соатда атиги 5—6 тадан юриш қилишга улгурдилар, холос. Руҳлар марказий очиқ линияларни эгаллагач ва қоралар филини оқ отга алмаштиргач, режалар ойдинлашгандай эди. Бироқ шу вақтда аниқроғи 21-юришда фарзин флангидаги оқ пиёданинг олға сурилиши пухта ҳисоб юритишни тақозо этиб қолди.

Дастлабки 20 юришга 4 соат сарфлаган гроссмейстерлар қолган шунча юришни энди атиги бир соатда бажаришлари керак. Бу бўлажак цейтнотдан дарак эди. Ўйлаш учун вақт танқислиги қанчадан қанча кутилмаган ва нохуш ҳолларга сабаб бўлгани мухлисларнинг ёдидан кўтарилганича йўқ. Чунончи, бундан олдинги ўйинда Каспаровнинг 50-юришдаги хатоси жуда қимматга тушди-ку. Блиц-партия билан цейтнотда дона суришнинг фарқи бор, албатта.

Асосий кураш фарзин флангига кўчгач, ташаббус батамом оқларга ўтди. Карпов ягона ҳимоя чораларини топар, ҳарифининг комбинациялашган таҳликалари ортиб борар эди. Оқ фарзиннинг мажбуран 8-горизонталга чиқиши рақиб мудофаасини мушкуллаштириб қўйди. Каспаров олдин моддий мувозанатни тиклаб, сўнгра бир пиёдани ютиб олди.

Қораларнинг 41-юришидан сўнг шундай позиция рўй берди ва ўйин шу ҳолатда кечиктирилди.

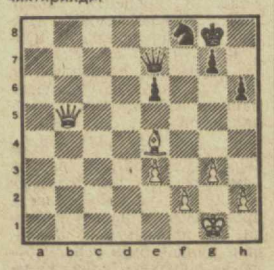

Оқларнинг бир пиёдаси ортиқ ва айни чоғда фили қора отдан зўрроқ. Каспаров 42-контрол юришини ёзиб қўйди. Чеккадаги пиёдасини икки хона олға суриб қўйган бўлса, ажабмас. Лекин бошқа юришлар ҳам кўп. Ҳар қалай бу ерда қораларнинг дуранг қилиш имкониятларидан кўра оқларнинг ютиш эҳтимоли кўпроқ. Аниқ жавобни уйда қилинадиган кўп соатли таҳлил кўрсатиб беради.

М. МУҲИДДИНОВ,
«Совет Ўзбекистони» шахмат шарҳловчиси.

Тошкент аэроклуби ҳузурида ташкил этилган парашютдан сакраш спорти секцияси қатнашчилари сафи йилдан йилга кўпайиб бормоқда. Ҳозир бу ерда кўплаб йигит-қиз юксакликдан сакраш бўйича маҳорат оширмоқда. СССР чемпионати мусобақаларида Ўзбекистон терма командасининг кўпкурашчилари кучли олтиликдан жой олиб, мухлисларни қувонтиришди.

Суратда: навбатдаги парвоз олдидан.

Т. Қурбонбоев фотоси (ЎзТАГ).

Юз грамм ичдим, нетай?

Фельетон

Тўйхонада «қиттак-қиттак» қилаётган меҳмонлардан бири қўлидаги пиёлани соқийга узатаркан, бир тўғрам помидорни аввал ҳидлаган бўлди, кейин «лўқ» этказиб ютиб юборди. Худди икки марта чўққига чиқиб-тушган кишидек ҳансираб гап бошлади:

— Энди, яна битта янгисини эшитинглар. Бир тарафи ўзимизга ҳам тегишли. Участка милицияси айланиб юрган экан, кўзи тамаки ичида ётган мастга тушибди. Дарров районга телефон қилибди. Унга нима дейишипти денг: «Ҳидлаб кўр, агар вино-пино ичган бўлса, ўзимизга олиб кел. Арақ ҳиди келса, шаҳарга олиб бор. Коньякнинг ҳиди келса, тега кўрма!».

Ширакайф улфатлар қийқириф-қийқириф кулишга улгуришмади. Улардан бири қўлини пахса қилиб ўрнидан турди.

— Бу чўпчакни бориб сувга айт. Ана у участкавой Актамни биласанми, ҳа, ўша, Жабборов. Ҳозир бошқа ёққа ишга ўтиб кетди. Бовол ака ўз қўли билан коньяк ичдим, деб ёзиб берса ҳам олиб бориб қамадику! Нега милисани ерга урасан, номард!

— От ағнаган жойда жун қолади, дейишади. Ичмаса ичдим дейдими? Қайси қуш ўзини қафасга урибди...

Улфатлар орани очиқ қилиб олгунча уларни тинч қўйайлик-да, гапни бошқа ёқдан эшитайлик.

ХАТ: «Ҳурматли редакция. Ҳамма жойда арақ йўлига ғов қўйилса, Ургутда тўй бўлса, «шишанинг бир тарафи ариқда» туради, яъни ичкиликсиз тўй ўтмайди. Умуман, редакцияда мард одамлар бор деб эшитаман. Шундай бўлса, юрак ютиб район раҳбарларига: «Нега бундай?», — деб савол бересин-чи! Афсус, улар мухбирнинг қўлтиғини шарақлаб турган пуч ёнғоққа тўлдиришади, яъни минбарлардан айтилавериб сийқаси чиққан гапларини такрорлашади: «Бизда ҳушёр турмуш тарзи қарор топган!»

Шу йил 31 июлда бригадир Бовол Кўчибоев уйимизга маст бўлиб келди, тинчимизни бузди. Райкомга бордим, ижроком раисига учрадим. Ниҳоят, жазолашди. Лекин қамалиб келиб ҳам бригадир бўлиб ишлаяпти. Колхозда ҳамон уни кўкларга кўтариб мақтаб юришибди... О. Мирзаева».

БАЁН: «Мен Барот Қўлдошев Навоий номли колхоз правленнеси раисиман. 9-бригада бошлиғи Кўчибоев Бовол Қорабулоқ қишлоғида яшовчи Мирзаева Ойимхолнинг уйига боради. Сабаб, уни Ойимхолнинг отаси уйига таклиф қилган экан. Отаси йўқлиги учун бригадир ва Жўрақул деган колхозчи уйига кирмасдан қайтиб кетишибди. Шундан кейин бригадирга 15 сутка берилганини эшитдим. У қайтиб келгач суҳбатлашдим. «Ичган эмасман, менга туҳмат қилиб қаматди», — деб айбини бўйнига олмади».

ХАРАКТЕРИСТИКА: «Кўчибоев Бовол 1931 йилда туғилган. 1951—1970 йилларда колхозчи бўлиб ишлаган. Кейин табелчи. 1986 йилдан бригадир.

Шу иш даврида колхоз правленнеси ва касаба союз комитети томонидан берилган барча топшириқларни яхши бажариб келган, 1970 йилдан 1986 йилгача касаба союз цехкоми (раиси) бўлган. 1987 йилда пилла сотиш 105 процентга бажарилган, тамаки териш плани ортиғи билан бажарилди.

Бундан ташқари, бригада аъзолари ўртасида партия ва ҳукуматимиз қарорларини пропаганда қилиб боради. Ҳозирга қадар колхоз правленнеси томонидан бирон марта ҳам маъмурий жазо олмаган.

Колхоз правленнеси раиси **Қўлдошев.**

Касаба союз комитети раиси **Маллаев.** 8 октябрь».

ИҚРОРНОМА: «Мени 6 август куни участковой Жабборов Актам Мирзаева Ойимхол берган аризаси бўйича тергов қилди. Мен ичмаган эдим. Лекин «Нима бўлсаям тўйга бориб юз грамм коньяк ичдим демасанг қўймайди, деди. Шунинг учун юз грамм коньяк ичдим деб ёзиб бердим. Кўчибоев Б.»

ҚАРОР: «1987 йил 7 август. Халқ судьяси Пансатов, секретари Бозоров. Аниқланди: гражданин Кўчибоев Бовол 1987 йил 31 июль куни спиртли ичимлик истеъмол қилиб, ҳамқишлоғи Мирзаева Ойимхолнинг уйига бориб, тинчини бузади. Ўзининг ҳаракатидан иқрорлик билдириб кечирим сўрайди. Қарор қилди: гражданин Кўчибоев Бовол ўзСССР ЖХКТнинг 177-моддасига асосан 15 (ўн беш) сутка қамоқ жазоси берилсин. Муддат 7 августдан эътиборан ҳисобга олинсин».

КЎРСАТМАЛАР: «Ўша куни Мирзаева Ойимхол кўчасидан Бовол Кўчибоев чиқиб келди. Уларнинг жанжал қилганини, бригадир ичганини сезганим эмас. **Эшқувватов Жўрақул».**

«Лой қилиб турган эдим. Жўрақул ака келиб қолди. Гаплашдик. У йўлига қайтди. Шу пайт Кўчибоев Бовол ва унинг орқасидан Мирзаева Ойимхол кўринди... **Айтматов Жуман,** ўқитувчи».

ТУШУНТИРУВ: «Бригадир 15 сутка муддатини ўтаб келганидан кейин у билан оғзаки гаплашдик. Лекин протоколи йўқ экан. Бригадир «Нотўғри кўнгил билан борганим йўқ» деб кўрсатма берди... Унга бундан кейин колхозчилар билан яхши муомала қилишни уқтирдик. **Р. Мирзаев,** ҳушёрлик учун кураш колхоз кўнгилли жамияти раиси».

Бу жумбоқ, бир-бирига тескари ҳужжатлар бизнинг қўлимизда. Уларга изоҳ беришни Ургут раҳбарларига ҳавола этиб, гапни тўйхонадан эшитайлик. Ширакайф оғайнилар ҳамон даҳанаки жанг қилишмоқда.

— Ургутча метод, яъни охиригача ичиш Бовол акадан чиқмаганми-а? Ҳиқ!

— Ўша, милисанг, уни нотўғри қамаган, ҳиқ. Ишонмасанг, бор раисдан сўра, одамларга шундай деди у.

— Ҳе, йўқ милисанинг қарзи борми? У ёқда суд нимага ўтирибди бўлмаса?! Олма пишмаса тагига туш... туш, ҳиқ... тушмайди.

— Таёқ билан ўхшатиб бир урсанг, шунақаям тушадики...

— Сен ҳам пишганга ўхшайсан. Хом бўлсанг ҳам тушиб кетасан-а!

— Жим ўтир, бийрон тилингдан айриласан, укам!

Ғала-ғовур авжига чиқди. Лекин отарчининг дўриллаган овози ҳаммасини босиб кетди:

Тўйга келдим тўйгали,
жон Ургутим,
Оқ «чинор»ни суйгали,
жон Ургутим,
Раис бува, ижроқумлар
билса нетай,
Билмадимга йўйгали,
жон Ургутим.

Жаҳонгир МАМАТОВ.

Редактор
Л. ҚАЮМОВ.

ТВ — ТВ
ҲАФТАЛИК ПРОГРАММА

21 декабрь, душанба

МТ-I. 8.00 — 90 минут. 9.35 «Махсус топшириқли отряд». Бадиий фильм, 1-2-серия. 11.50 ва 16.30 — Янгиликлар. 16.40 — Қайта қуриш прожектори. 16.50 — Ҳужжатли фильм. 17.00 — Янгиликлар. 17.40 — Объектив. 18.20 — Телеочерк. 19.00 — Халқ қуйлари. 19.15— Дунё воқеалари. 19.30 — Туб ислоҳот йўлларида. 20.00 — Фигурали учиш. Бутуниттифоқ мусобақалари. 21.30 — Время. 22.05 — Қайта қуриш прожектори. 22.15 — Андрей Вознесенский. Ошқора фикрлар. 23.45 — Дунё воқеалари. 24.00 — Шахмат. Жаҳон чемпионати.

МТ-II. 9.00 — Гимнастика. 9.15 — Телефильм. 9.35— Музикали киоск. 10.05 — Илмий-оммабоп фильм. 11.05 — СПТУ ўқувчиларига. 11.35 — Астрономия. 12.05 — Илмий-оммабоп фильм. 13.05—«Компаньонлар». Бадиий фильм. 14.10 — Тарих. 14.40 — Илмий-оммабоп фильм. 15.00 ва 18.35 — Янгиликлар. 18.45 — Совет Иттифоқига хизмат қиламан. 19.45 — Музикали киоск. 20.15 — Ҳужжатли фильм. 20.30 — Хайрли тун, кичкинтойлар. 20.45 — Халқаро панорама. 21.30 — Время. 22.05 — Қайта қуриш прожектори. 22.15 — «Ўтмиш муддати». Бадиий фильм. 23.40 — Янгиликлар.

ЎзТВ-I. 6.55 — Ритмик гимнастика. 7.20 — Ҳужжатли фильм. 7.30 — Ахборот. 7.50 — Салом, кичкинтойлар. 16.45 Жамиятшунослик. 17.15 — Химия. 18.00 — Янгиликлар. 18.10 — Мультфильм. 18.30 — Қувноқлар даврасида. 19.00 — Ёшлик. 19.30 — Ахборот. 19.45 — Ижод саҳифалари. 20.30 — Ахборот. 20.50 — Фильм-концерт. 21.20 — «Ахборот» танқид қилган эди. 21.30 — Время. 22.05 — «Уч карра текширув». Бадиий фильм.

ЎзТВ-II. 19.35 — Телефильмлар. 20.15 — Ёшлик. 21.00 — Хурофот ва ҳақиқат. 21.30 — Время. **Фрунзе.** 22.15 — «Ўликларнинг тирикларга сабоғи». Бадиий фильм.

22 декабрь, сешанба

МТ-I. 8.00 — 90 минут. 9.35 — «Махсус топшириқли отряд». Бадиий фильм, 3-серия. 10.45 ва 16.30 — Янгиликлар. 16.40 — Қайта қуриш прожектори. 16.50 — Ҳужжатли фильм. 17.50 — Назария масалалари. 18.20 — Ҳужжатли фильм. 18.35 — Қўнғироқлар. Симфоник поэма. 19.15 — Дунё воқеалари. 19.30 — Мультфильм. 19.50 — Туб ислоҳот йўлларида. 20.20 — «Махсус топшириқли отряд». Бадиий фильм, 3-серия. 21.30 — Время. 22.05 — Қайта қуриш прожектори. 22.20 — Хоккей. Швеция — СССР. 24.00 — Дунё воқеалари.

МТ-II. 9.00 — Гимнастика. 9.15 — Телефильм. 9.35 — Тарих. 10.05 — Француз тили. 11.05 — СПТУ ўқувчиларига. 11.35 — Биология. 11.55 — Илмий-оммабоп фильм. 12.10— А. Прокофьев поэзияси. 13.00 — «Ўтмиш муддати». Бадиий фильм. 14.55 — Янгиликлар. 15.05 — «Жуда соз». Поэма. 18.35 — Янгиликлар. 18.40 — Тележурнал. 19.10 — Телефильм. 19.40 — Концерт. 20.00 — Ритмик гимнастика. 20.30 — Хайрли тун, кичкинтойлар! 20.45 — ...16 ёшгача ва ундан катталар. 21.30 — Время. 22.05 — Қайта қуриш прожектори. 22.15 — «Тўй кунини аниқлаш керак». Бадиий фильм. 23.45 — Янгиликлар.

ЎзТВ-I. 6.55 — Ритмик гимнастика. 7.20 — Тонгги тароналар. 7.30 — Ахборот. 7.50 — Салом, кичкинтойлар! 8.00 — Телефильм. 16.45 — ЎзССР тарихи. 17.15 — Телефильм. 17.30 — Қизиқувчилар экрани. 18.00 — Янгиликлар. 18.10 — Мультфильм. 18.20 — Ғўзаллик оламига саёҳат. 19.00 — Социалистик қонунчилик ва демократия. 19.30 — Ахборот. 19.45 — Телефильм. 20.00 — Нур таратувчилар. 20.30 — Ахборот. 20.50 — Дутор ва танбур тароналари. 21.20 — Долзарб вазифа. 21.30 — Время. 22.05 — Оламга саёҳат. 23.10— Бугун оламда нима гап?

ЎзТВ-II. 19.35 — «Итлар». Спектакль. 21.00 — Қайта қуриш фидойилари. 21.30 — Время. **Душанба.** 22.15 — «Чин қалбдан сизнинг...». Бадиий фильм.

23 декабрь, чоршанба

МТ-I. 8.00 — 90 минут. 9.35 — «Махсус топшириқли отряд». Бадиий фильм, 3- ва 4-сериялар. 12.00 ва 16.30 — Янгиликлар. 16.40 — Қайта қуриш прожектори. 16.50 — Концерт. 17.15 — Ҳужжатли фильм. 18.45 — Сиз яратган боғ. 19.15 — Дунё воқеалари. 19.30 — Мультфильм. 19.40 — Туб ислоҳот йўлларида. 20.10 — «Махсус топшириқли отряд». Бадиий фильм, 4-серия. 21.30 — Время. 22.05 — Қайта қуриш прожектори. 22.15 —Концерт. Танаффусда — Дунё воқеалари.

МТ-II. 9.00 — Гимнастика. 9.15 — Илмий-оммабоп фильм. 9.35 — М. Ломоносов — адиб. 10.30 — Немис тили. 11.05 — СПТУ ўқувчиларига. 11.35 — Умумий биология. 12.05 — М. Луконин поэзияси. 13.10 — «Тўй кунини аниқлаш керак». Бадиий фильм. 15.10 — Янгиликлар. 15.20 — Киров телевидениесининг программаси. 18.35 Янгиликлар. 18.45 — Жаҳон музика маданияти хазинасидан. 19.30 — 9-студия. 20.30— Хайрли тун, кичкинтойлар! 20.45 — Ҳамма учун ва ҳар бир киши учун. 21.15 — Э. Грач чалади (скрипка). 21.30— Время. 22.05 — Қайта қуриш прожектори. 22.15 — «Таҳririятдан бир воқеа». Бадиий фильм. 23.45 — Янгиликлар.

ЎзТВ-I. 6.55 — Ритмик гимнастика. 7.20 — Тонгги тароналар. 7.30 — Ахборот. 7.50— Салом, кичкинтойлар! 8.00 — Ҳужжатли фильм. 16.45 — Информатика ва ҳисоблаш техникаси асослари. 17.15 — Телефильм. 17.30 — Қизиқарли математика. 18.00 — Янгиликлар. 18.10 — Мультфильм. 18.25 — Мактаб ислоҳоти — ҳаётга! 19.00 — Уйни қандай қуриш керак? 19.30 — Ахборот. 19.45 — Телефильм. 20.00 — Вердақ ижоди ҳақида. 20.30 — Ахборот. 20.50 — Фильм-концерт. 21.30 — Время. 22.05 — «Журъат». Бадиий-публицистик фильм.

ЎзТВ-II. 19.00 — Гимнастика. 20.05 — Ритмик гимнастика. 20.30 — Болгарияда ва ўз юртида. 21.30 — Время. **Фрунзе.** 22.15 — Фильм-балет.

24 декабрь, пайшанба

МТ-I. 8.00 — 90 минут. 9.35 — Махсус топшириқли отряд. Бадиий фильм. 4-ва 5-сериялар. 12.00 ва 16.30 — Янгиликлар. 16.40 — Қайта қуриш прожектори. 16.50 — Узоқ Шимол, Сибирь ва Узоқ Шарқ халқлари миллий санъатининг байрами. 17.20 — ...16 ёшгача ва ундан катталар. 18.05 — Новаторлар ва консерваторлар. 19.05 — Ҳужжатли фильм. 19.15 — Дунё воқеалари. 19.30 — Мультфильмлар. 19.50 — Туб ислоҳот йўлларида. 20.20 — «Махсус топшириқли отряд». Бадиий фильм. 5-серия. 21.30 — Время. 22.05 — Қайта қуриш прожектори. 22.15 — Бизда Останкинода. 23.45 — Дунё воқеалари.

МТ-II. 9.00 — Гимнастика. 9.15 Киножурнал. 9.35 — Табиатшунослик. 9.55 — Илмий-оммабоп фильм. 10.05 — Испан тили. 10.55 — Илмий-оммабоп фильм. 11.05 — Рус санъати. 11.35 — М. Е. Салтиков-Шедрин. Эртаклар 12.05 — «Қорқиз». Опера. 13.05 — «Газета таҳririятдан бир воқеа». Бадиий фильм. 15.05 — Янгиликлар. 15.15 — А. С. Пушкин поэзияси. 18.35 — Янгиликлар. 18.45 — Ритмик гимнастика. 19.15 — Фан ва техника. 19.25 — Реклама. 19.30 — Васкетбол. Европа чемпионати. СССР — Франция Танаффусда — Хайрли тун, кичкинтойлар! 21.10 —М. Владимирова куйлайди. 21.30 — Время. 22.05 — Қайта қуриш прожектори. 22.15 — «Дала четида». Бадиий фильм. 23.25 — Янгиликлар. 23.30 — Чанги спорти. Бутуниттифоқ мусобақалари.

ЎзТВ-I. 6.55 — Ритмик гимнастика. 7.20 — Тонгги тароналар. 7.30 — Ахборот. 7.50 — Салом, кичкинтойлар! 8.00 — Телефильм. 16.45 — География. 17.15 — Телефильм. 17.30 — Рус адабиёти. 18.00 — Янгиликлар. 18.10 — Мультфильм. 18.20 — Ҳуқуқ тартибот посбонлигида. 18.45 — Телефильм. 19.00 — Инсон болаликдан бошланади. 19.30 — Ахборот. 19.45 — Маргилон гулдастаси. 20.30 — Ахборот. 20.50 —Ёшлар мушоираси. 21.20 — Долзарб вазифа. 21.30 — Время. 22.05 — Мусиқамиз хазинасидан. 23.05 — Бугун оламда нима гап?

ЎзТВ-II. 19.35 — Телефильм. 20.05 — Спорт кинопанорамаси. 20.50 — Реклама. 21.00 — Озиқ-овқат программаси — умумхалқ иши. 21.30 — Время. **Фрунзе.** 22.15 — «Соҳил». Бадиий фильм, 1-серия. 23.25 — Фильм-концерт.

25 декабрь, жума

МТ-I. 8.00 — 90 минут. 9.35 «Махсус топшириқли отряд». Бадиий фильм, 5-серия. 10.45 — Ҳужжатли фильм. 11.50 ва 16.30 — Янгиликлар. 16.40 — Қайта қуриш прожектори. 16.50 — Фалсафий суҳбатлар. 17.35 — Қувноқ стартлар. 18.20 — Ҳужжатли фильм. 18.50 — Мультфильмлар. 19.15 — Дунё воқеалари. 19.30 — Туб ислоҳот йўлларида. 19.50 — Ҳужжатли фильм. 20.10 — Л Шепетько фильмлари телеэкранда. 21.30 — Время. 22.05 — Қайта қуриш прожектори. 22.15 — Балет, балет, балет... 23.25 — Интерсигнал. 23.55 — Тунги информацион-музикали программа.

МТ-II. 9.00 — Гимнастика. 9.15 — Ҳужжатли фильм. 9.35 — География. 10.05 — Инглиз тили. 11.05 — Илмий-оммабоп фильм. 11.35 — Тарих. 12.05— Сиз яратган боғ. 13.05 — «Дала четида». Бадиий фильм. 14.45 — Янгиликлар. 14.55 — Компьютер билан диалог. 18.35 — Янгиликлар. 18.45 — Қишлоқ янгиликлари. 19.45 — «Оҳ сен, сўнгги муҳаббатим». Концерт. 20.30 — Хайрли тун, кичкинтойлар! 20.45 — Камалак. 21.10 — Телефильм. 21.30 — Время. 22.05 — Қайта қуриш прожектори. 22.15 — «Шантаж». Бадиий фильм. 23.40 — Янгиликлар. 23.45 — Чанги спорти. Бутуниттифоқ мусобақалари.

ЎзТВ-I. 6.55 — Ритмик гимнастика. 7.20 — Тонгги тароналар. 7.30 — Ахборот. 7.50 — Салом, кичкинтойлар. 8.00 Ўринбосарлар улғаймоқда. 16.45 — ЎзССР тарихи. 17.15 Телефильм. 17.30 — Эстетика асослари. 18.00 — Янгиликлар. 18.10 — Мультфильм. 18.20 — Пионерлар мамлакатида. 19.00 — Элга хизмат: талаб ва таклиф. 19.30 — Ахборот. 19.45 — Телефильм. 20.00 — Халқ контроли экрани. 20.30 — Ахборот. 20.50 — Р. Шарипова куйлайди. 21.30 — Время. 22.05 — «Даҳонинг ёшлиги». Бадиий фильм.

ЎзТВ-II. 19.35 — Совет Иттифоқи шаҳарлари. 20.20 — Ритмик гимнастика. 20.45 — Кескин танқид остида. 21.30 — Время. **Фрунзе.** 22.15 — «Соҳил». Бадиий фильм. 23.30 — Илмий-оммабоп фильм.

26 декабрь, шанба

МТ-I. 8.00 — 90 минут. 9.30 — Чашмалар. 10.05 —Нега ва нима учун? 11.00 — Инсон Ер. Коинот. 11.45 — СССРда Ҳиндистон festивали. 12.10 — Ҳамма учун ва ҳар бир киши учун. 13.25 — Камалак. 14.00 — Аслини олганда. 15.30 — Концерт. 15.40 — Билса ҳазил, билмаса чин. 16.10 — Останкино концерт студиясида. 17.45 — Мўъжизасиз-мўъжизалар. 18.45 — Йиллар. Авлодлар. Қўшиқлар. 19.45 — Кинопанорама. 21.30 — Время. 22.05 — Қайта қуриш прожектори. 22.15 — Шанба оқшомида 23.30 — Катталар учун мультфильмлар. 00.10. — Янгиликлар.

МТ-II. 9.00 — Гимнастика. 9.20 — Телефильм. 10.00 — Тонгги почта. 10.30 — Жаҳон бадиий маданияти. 11.35 — Телефильм. 12.00 — Гандбол. СССР чемпионати. 12.35 — Агар соғлом бўлай десанг. 12.50 — «Фалокатга рухсат йўқ». Бадиий фильм. 14.15 — Чанги спорти. Бутуниттифоқ мусобақалари. 15.10 — Телефильм. 15.40 — Пермь телевидение студиясининг программаси. 16.25 — КВН. 18.45 — Болалар учун фильм. 19.45 — Здоровье. 20.30 — Хайрли тун, кичкинтойлар! 20.45 — Реклама. 20.50 — Концерт. 21.30 — Время. 22.05 — Қайта қуриш прожектори. 22.15 — «Олтин билан баробар». Бадиий фильм. 23.35 — Янгиликлар. 23.40 — Хоккей. Ёшлар ўртасида жаҳон чемпионати. ЧССР — СССР.

ЎзТВ-I. 6.55 — Ритмик гимнастика. 7.20 — Ҳужжатли фильм. 7.30 — Ахборот. 7.50 — Салом, кичкинтойлар! 8.00 — Ҳужжатли фильмлар. 9.25 — «Эрта тонгда». Бадиий фильм. 11.00 — Ватан ишқи. 13.00 — Ёшлик. 13.30 — Оналар мактаби. 14.00 — Халқ соғлиғи — эл бойлиги. 15.20 — Буни ҳамма билиши ва уддалаши керак. 15.50 — Самарқандга йўл. Бутуниттифоқ рок-фестивали ҳақида. 18.00 — Дўстлик экрани. 19.00 — Ўзбек тили ҳамма учун. 19.30 — Ахборот. 19.50 — Мультфильм. 20.00 — Хўжалик ҳисоби ва ўз-ўзини маблағ билан таъминлаш йўлида. 20.30 — Ахборот. 20.50 — Санъат оламида. 21.20 — Телефильм. 21.30 — Время. 22.05 — «Агар кетиб қолсанг...» Бадиий фильм 23.30 — Тунги информацион — дам олиш программаси.

ЎзТВ-II. Душанба. 19.00 — Жаҳон бир ҳафта ичида. 19.15 — Реклама. 19.30 — Новости. 19.45 — «Ваҳолонки». Телетеатр. 20.30 — Ахбор. 20.45— Дам олиш концерти. 21.30 — Время. 22.15 — Концерт.

27 декабрь, якшанба

МТ-I. 9.00 — 90 минут. 9.30— Ритмик гимнастика. 10.15 — Спортлото. 10.30 — Будильник. 11.00 — Совет Иттифоқига хизмат қиламан! 12.00 — Тонгги почта. 12.30 — Саёҳатчилар клуби. 13.30 — Музикали киоск. 14.00 — Қишлоқ янгиликлари. 15.00 — Здоровье. 15.45 — «Резонанс». Олий даражадаги Совет — Америка учрашуви якунларига доир. 17.05 — Ҳужжатли фильм. 17.15 — «Муз набира». Бадиий фильм. 18.30 — Халқаро панорама. 19.15 — Концерт. 21.30 — Время. 22.05 — Қайта қуриш прожектори. 22.15— «Серафим Полубес ва ернинг бошқа аҳолиси». Бадиий фильм. 23.45 — Камалак. 00.15 — Янгиликлар.

МТ-II. 9.00 — Заряднага сафланинг! 9.15 — «Олтин билан баробар». Бадиий фильм. 10.35 — Жаҳон музика маданияти хазинасидан. 11.35 — Камалак. 12.10 — Ҳайвонот оламида. 13.10 — Мультконцерт. 13.45 — Олам кинокамера кўзгусида. 14.40 — Чанги спорти. 16.40 — Конкурслар. Концертлар. 17.55 — Телефильм. 18.15 — Украина телевиденнесининг программаси. 19.15 — «Камолот ёши». Бадиий фильм. 20.30 — Хайрли тун, кичкинтойлар! 20.45 — Телефильм. 21.15 — Агар соғлом бўлай десанг. 21.30— Время. 22.05 — Қайта қуриш прожектори. 22.15 — Москва саҳнаси усталари. 23.05 — Янгиликлар.

ЎзТВ-I. 6.55 — Ритмик гимнастика. 7.20 — Телефильм. 7.30 — Ахборот. 7.50 — Ҳужжатли фильмлар. 8.50 — Бирғалиқда куйлаймиз. 9.10 — Телефильм. 9.30 — Янги йил мозаикаси. 10.05 — Светофор. 11.05 — Спорт программаси. 11.50 — Техника ижодиёти мактаби. 12.30 — Театр ва томошабин. 13.30 — Тунги информацион —дам олиш программаси. 14.50 — Бахши шоирлар ва халқ созандаларининг телевизион конкурси. 15.50 — Самарқандга йўл. Бутуниттифоқ рок-фестивали ҳақида. 16.40 — Реклама. 18.05 — Еш табиатшунослар. 18.35 — Мультфильм. 19.00— Ота-оналар университети. 19.30 Ахборот. 19.45 — Қўриқ. 20.10 — Ҳужжатли фильм. 20.30 — Ахборот. 20.50 — Дам олиш концерти. 21.30 — Время. 22.05 — «Умид».

ЎзТВ-II. Фрунзе. 15.40 — Мультфильмлар. 15.55 — Новинки. 17.15 — «Оқибати ўлим билан тугайди». 17.50 — Камер куйлари шинавандаларига. 18.30 — Халқаро панорама. 19.15 — Дўстлик — бизнинг бойлигимиз. 20.15 — Ўтиб бораётган спорт йилининг лаҳзалари. 20.50 — Бу сен, Қирғизистон. 21.05 — Фильм-концерт. 21.30 — Время. 22.15— «Судланувчи». Бадиий фильм

Р. — 11191. Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитети нашриётининг Меҳнат Қизил Байроқ ордени билан босмахонаси. В. — 291. ИНДЕКС 64583. 1 2 3 4 5 6 7 8 9 10 11 12